

naša luč

1981

7

leto 30



slovenska pratika

SPET POJDEMO BRAT

Vinogradništvo je bilo včasih razširjeno po vsej Sloveniji, dokler ni konec prejšnjega stoletja trtna uš vseh vinogradov skoraj uničila. Spomin na pozabljeno preteklost hrani jo naše zdravice.

*Na svetu lepše rožce ni,
kot je ta vinska trta.
Pozimi spi,
polet' cveti,
jesen' nam vince daje.*

Dosti je truda in skrbi, stroškov in strahu, preden je vino v sodu. Zato pa je, kadar srečno dozori, trgatav resnično velik praznik.

Slovenska posebnost in poezija štajerskih vinskih goric je klopotec.

A kaj, ko »božja trta glave vrta«, kot pravijo v Istri.

Na Dolenjskem je nastala pesem:

*Vinček moj, vinček moj,
bod' ti moj, jaz sem tvoj.
Vince bom pil pa,
dokler bom živ.*

Na Štajerskem pa pojó:

*Tan na onem sveti
ne de vinca v kleti,
ja v kleti, ja v kleti,
tan le sūša bo!*

NA BOŽJO POT

O véliki maši se delo unese, tedaj se odpravijo kmečki ljudje še dandanes radi zdoma, na božjo pot.

Človek, tedne in mesece priklenjen na zemljo, zakopan v trdo delo, si zaželi sprostitev. Iztrgati se hoče garanju v ozkem krogu domačije. Pogled, sklonjen toliko časa k tlom, se dvigne kvišku. Skrb za telo se umakne skrbi za dušo. Tu nam je iskati jedro božjepotništva.

Povsem naravno je, da so kristjani hoteli videti kraje, kjer je živel, umrl in od mrtvih vstal Jezus Kristus. Zato se je krščansko božjepotništvo že v 4. stoletju usmerilo v Sveto deželo. Takšna božja pot je bila dolga in nevarna.

Rim je bil romarjem dosti bližji. Hodili so na grob svetega Petra, vleklo jih je pa tudi k njegovemu nasledniku, papežu.

Poleg tega so slovenski romarji hodili radi na božjo pot v bavorski Alt-Ötting, naprej v Kelmorajn (Köln am Rhein), pa še mnogo dalje, v Španijo, na grob sv. Jakoba v Kompostelo (Santiago de Compostela).

Poleg daljnih božjih poti so od srednjega veka slovele tudi božje poti na domačih tleh. Cerkva in cerkvic, ki so nekdanj veljale za božje poti, je na Slovenskem zatrdno okoli tisoč. Pretežna večina jih je posvečenih Mariji. Najstarejša Marijina božja pot, h kateri so romali tudi Slovenci, je na otoku Barbana pri Gradežu (582), takoj za njo pa sta Gospa sveta na Koroškem (760) in Svete gore na Štajerskem (pred 1000).

Včasih so bile Višarje osrednja slovenska božja pot. Leta 1863 pa je nastala božja pot, ki je zasenčila vse druge in velja danes za osrednjo božjo pot Slovencev: Marija Pomagaj na Brezjah.

Kaj naj rečemo o »milostnih podobah«, ki so nekakšno središče božjih poti? Vsekakor je gotovo, da se ljudstvo v svojem podzavestnem poganskem pojmovanju nagiblje k »fetišizmu«: milostna podoba mu postane malik. A resnični kristjan ravna drugače: svete podobe spo-

štuje in časti ne zato, ker bi bilo v njih nekaj božjega; ampak ker predstavljajo določeno sveto osebo; njegovo češčenje torej ne velja Marijini podobi, marveč Mariji.

S kulturnozgodovinskega stališča je bilo božjepotništvo zlasti v preteklosti neprecenljiv posrednik kulturnih dobrin med narodi in deželami. Težko je danes ugotoviti, kolikšno bogastvo najrazličnejših vrednot se je s posredovanjem romarjev pretakalo od enega konca Evrope do drugega. Ob pomanjkanju »množičnih občil« je prav božjepotništvo tedaj ohranjalo in utrjevalo kulturno skupnost naše celine. Po njegovi zaslugi tudi slovensko ljudstvo ni obtičalo za domačim plotom.

ŽEGNANJE

Največji praznik verne občine je bila svoje dni proslava obletnice posvetitve (»žegnanja«) farne cerkve, kasneje pa proslava godu farnega patrona. V naših krajih so postala žegnanja prava ljudska slavlja.

Žegnanju se je pridružilo trgovanje, semenj, pa seveda zabava s plesom, jedačo in pijačo.

Primer žegnanja v Slovenskih goricah v času med obema vojnama:

Cerkveno opravilo kar utone v dirundaju okoli kramarskih stojnic in raznih prodajalcev, ki glasno ponujajo svojo robo: lončar piskre, kropnice, pokrivače, skledčke; slaščičar »škifrc«, lécet, »lilike«, srca z lepimi napismi; suhobarj biče, grablje, rásohe, »fúčke«, žvegle, orglice; kramarji odpustke vseh vrst.

Fantje postavajo in gledajo dekleta, ki stopajo hihitaje mimo njih. Zdaj ogovori fant eno, zdaj drugo. Če se najdeta prava dva, fant vabi v gostilno.

V gostilni ga pijejo vsi od kraja, odrasli in otroci. V trušču ne slišiš samega sebe. Harmonikar vleče meh, plesalci vzdigujejo prah, da komaj skozenj vidiš. Nekje je fantovski spor: razburjeni, zaripli obrazi, nož se zablika v rokah, a brž se spet vse razide...

Niko Kuret:

PRAZNIČNO LETO SLOvencev



Slika na naslovni strani:
V KROPI

mesečnik
za slovence
na tujem

september 1981

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	5 angl. f.
Avstrija	120 šil.
Belgija	280 belg. fr.
Francija	40 fran. fr.
Italija	8000 ital. lir
Švica	18 švic. fr.
Nizozemska	19 niz. gld.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	40 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	12 kan. dol.
USA	10 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštlin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava »Naša luč«.

Uredništvo in uprava:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

Zadnje mesece smo o ATENTATU NA PAPEŽA veliko brali. Ves svet je atentat obsodil. Slej ko prej pa ostaja vprašanje, komu je papež na poti, komu ne gre njegova dejavnost v račun.

Razna dejstva govorijo za to, da stoji za atentatom najbrž kdo pomembnejši kot le turški atentator Mohamed Ali Agca.

»Za zidovi apostolske palače naj bi vladalo splošno prepričanje,« poroča ljubljanska Družina (16. avg. 81), »da je atentat na papeža delo mednarodne zarote. Cela vrsta zahodnih časnikov je prepričana, da je v ozadju del sovjetske obveščevalne službe... Podobno meni tudi del turškega tiska... Po drugi strani pa je izredno zanimiv članek v reviji »Sovjetska zveza danes«, ki jo izdaja sovjetsko veleposlaništvo v Rimu...: krivdo in neposredno pobudo za atentat na papeža pripisuje Združenim državam in Izraelu... Vse skupaj ponovno potrjuje domnevo o mednarodni zaroti.«

Da pomeni delovanje »poljskega« papeža za Moskvo pri njenem ribarjenju v Kalnem, predvsem na Poljskem, malone nepremagljivo oviro, ni skrivnost. Kljub temu se nam sili vprašanje: kako naj ocenimo svetovni nazor, ki skuša za uresničitev svojih totalitarnih ciljev spraviti s sveta s kakršnimi koli sredstvi tudi najboljše ljudi?

o

Vsako mednarodno srečanje katoličanov — tu imamo pred očmi letošnji poletni EVHARISTIČNI KONGRES V LURDU — je gotovo na neki način božji klic človeštvu, posebej še Cerkvi. Prislunhimo le prgišču božjih resnic, ki jih je bilo čuti in čutiti na kongresu!

● Iz pripravljalne listine: »Jezus Kristus je kruh, ki se lomi za novi svet. Evharistija nas usmerja v novo nebo in novo zemljo, osvobodeno greha in smrti. Kristjani lahko postanemo današnjemu svetu kvas, ki bo spreminjal človeštvo samó prek evharistije.«

● Papež je imenoval za svojega odposlanca na kongresu Afrikanca kardinala Gantina. Večini belih kongresnikov je takó predsedoval črnc. Enakost ras je postala beseda.

● Pri maši narodov, ki jo je darovalo 15 kardinalov, 300 škofov in 3000 duhovnikov in ki se je je udeležilo 80.000 vernikov, je govoril črnski kardinal prav o maši: »Prvim kristjanom se je zdelo nemogoče, da se ne bi na Gospodov dan udeleževali zbora krščenih... Kakšno mesto ima nedeljska maša v vašem življenju? Če hočemo živeti božje življenje, jo potrebujemo kot jed in pijačo.«

● Črnski kardinal je v preteklosti prepotoval vso Slovenijo. Zato jo je na kongresu posebej omenil: prevzela ga je njena lepota, še bolj pa vernost Slovencev.

● Ob sklepu kongresa je papežev odposlanec dejal, da naj evharistija stopi v sredo našega življenja. Evharistije ni brez duhovnika. Vsak narod pa ima duhovnike, kakor si jih zasluži.

NA OBALI VEDNO MANJ STAN-DARDNEGA KRUHA V PRODAJI — Iz pekarn v Bertokih in Kopru, ki oskrbujeta s kruhom Obalo, ni v zadnjem času prišel niti kilogram črnega kruha. Zato so potrošniki prisiljeni kupovati le posebne vrste kruha, kot so »filončini« in »boboli«. Pekarne dobijo namreč za navadni kruh le 12,30 dinarjev, medtem ko je cena za kilogram »filončinov« za deset dinarjev večja. S temi posebnimi vrstami kruha pekarne torej pokrijejo izgubo, ki nastane s peko navadnega kruha. Lansko leto sta obe pekarni skupaj spekli 5782 ton kruha, od tega je bilo le 30 odstotkov navadnega. Tega so kupovali obrati družbene prehrane, gostilne, hoteli, za police prodajaln pa ni ostalo skoraj nič. Letos se je pa še

podražila pšenična moka, kar pomeni, da bo pekarska računica še bolj neurejena. Smer, ki se je začrtala lansko leto, bo letos še bolj težila k peki rentabilnih vrst kruha.

PRODAJALNE IMAJO ENOMESEČNE ZALOGE PRALNEGA PRAŠKA — Lansko leto, ko je bilo pomanjkanje praška zelo pereče, so se potrošniki zadovoljili le z ustnim obeščanjem o trgovinah, kjer se ga je dalo dobiti kakšen kilogram. Letos pa proizvajalci že mislijo na to, da bi z reklamami na televiziji in v časopisih spodbudili prodajo svojih izdelkov. Ljudje so si napravili večje zaloge, saj je prodaja pralnega praška padla za 40 odstotkov. Zato gredo pralni praški najprej v tovarniška skladišča in šele čez nekaj

časa v prodajalne, ki pa imajo tudi že enomesečno zalogo pralnega praška. Tako vsi čakajo na to, da bodo porabnikom pošle lanske zaloge.

SLOVENIJA IMA PREMALO DEVIZ — Čeprav se je izvoz v prvem polletju povečal za več kot deset odstotkov, pa je vendarle obračun slovenske zunanje trgovine neugoden. Povečal se je namreč le izvoz na vzhodno tržišče. Na zahodno tržišče pa je slovensko gospodarstvo izvozilo za 19 odstotkov manj, kot so predvidevali. V istem obdobju pa se je za 13 odstotkov povečal uvoz s tega področja. Na uvoznem seznamu so predvsem reprodukcijski materiali in blago za široko potrošnjo. Slovenija je bila v prvem

REPENTABOR je naselje blizu Opčin nad Trstom.



obdobju letošnjega leta ena od petih republik, ki so ustvarile manj deviz kot lansko leto.

ZAHTEVJE ZA PODRAŽITEV PRIHAJAJO KAR NAPREJ — Skupnost za cene ima vse manj možnosti, da ugotovi vsem, ki hočejo zvišati cene svojim izdelkom in storitvam. Potem ko je zvezna vlada v Beogradu sklenila zamrzniti podivjane cene, je letos zelo težko doseči podražitev izdelkov. Samo v juniju je slovenska industrija naslovila na to komisijo 180 prošenj za podražitev, odobrena pa ji je bila 0,8-odstotna podražitev. Slaba plat omejevanja porasta cen pa je v tem, da tovarne neha izdelovati proizvode, ki jim prinašajo le izgubo. Tržišče ima pač svoje zakonitosti.

V LJUBLJANSKI OPERNI HIŠI KONEC NESOGLASIJ — 233-članski ansambel se je letos spomladi znašel v hudi krizi. Po petih mesecih pa so se razmere v tej osrednji slovenski operni hiši toliko zboljšale, da so do potankosti izdelali program za celotno sezono 1981/82. Programski odbor, ki je bil izvoljen maja letos, pa je pripravil srednjeročni program premier. Razpisali so 80 novih delovnih mest, ki jih pa še niso mogli v celoti zasedati. Sprejeli so nove člane baleta in zbora, težje pa je z nadpovprečno kvalitetnimi solisti in instrumentalisti. V Ljubljani je ostala tudi solistka Vladka Orsanović, čeprav je napovedala svoj odhod v Beograd. Prav tako še niso dobili novega umetniškega vodjo, čeprav so že dvakrat objavili razpis. Trenutno opravlja to funkcijo Vladimir Kobler, jeseni pa bodo še enkrat objavili razpis za to odgovorno službo.

PRILJUBLJENOST LJUBITELJSKEGA FOTOGRAFIRANJA VSE VEČJA — V Sloveniji je bilo letos 133 fotokino društev, ki so imela skupno 8300 članov. Ta številka pa pomeni, da je fotografiranje postalo zelo važna veja kulturno-umetniškega ljubiteljstva na Slovenskem. Pogoje za ustanavljanje kino društev imajo vse občine in večji kraji, saj je vse

več fotoaparatom in filmskih kamer med ljudmi. Letos je Foto zveza Jugoslavije razglasila Foto klub iz Maribora za najuspešnejšega v naši državi. Klub šteje 102 člana, število članov pa se je po zadnjih dveh letih podvojilo. V njem so tehniški in prosvetni delavci ter oblikovalski poklici. Ta poklicna sestava je značilna tudi za druge klube v Sloveniji. Seveda pa je fotografiranje zelo drago kulturnoumetniško udejstvovanje, kar se kaže v tem, da se mlajši člani slabše uveljavljajo kot razstavljalci. Mariborski klub bo letos v jeseni z razstavo diapozitivov proslavil 45-letnico obstoja.

*

BLAD — Na tretji mednarodni konferenci o zaščiti pred potresi je sodelovalo štirideset strokovnjakov iz različnih dežel. Na letošnjem sestanku so posvetili posebno pozornost gospodarskim in družbenim posledicam potresov. Udeleženci sestanka so obiskali tudi Ljubljano, kjer so v »Domu Ivana Cankarja« prisostvovali zaključni slovesnosti.

BOHINJ — 1. julija so odprli prenovljen hotel Kompas. Z obnovo so začeli januarja letos, vsa dela pa so stala 50 milijonov dinarjev. Za počitnice v tem hotelu, ki je sedaj B-kategorije, se zanimajo predvsem turisti iz Velike Britanije, Nemčije in Nizozemske. Turistične agencije iz teh držav so zato pokupile vse razpoložljive prostore do leta 1982.

BREŽICE — Največji slovenski pridelovalec rezanega cvetja, podjetje »Agraria«, je letos pokrilo 35 odstotkov jugoslovanskega cvetličnega trga. Ta uspeh je tudi plod sodelovanja z gojitelji cvetja v Makedoniji, kjer so letos na 35 hektarjih pokritih cvetličnjakov vzgojili 40 milijonov cvetov. Vendar imajo tudi brežiški cvetličarji mnoge težave, predvsem z energijo. Zato že raziskujejo razne možnosti za ogrevanje cvetličnjakov s sončno energijo.

CELJE — Komunalne storitve se bodo letos podražile za 23 odstot- (dalje na strani 9)

Knjigi KRISTJANI ZA PRIHODNOST (zbornik predavanj s teološkega tečaja o aktualnih temah za študente in izobražence 1980/81), Ljubljana 1981, je dodan listek z naslednjim besedilom: »Zaradi razprav Matjaža Puca, 'Kako so možni misljoni med ateisti' in Jožeta Krašovca, 'Svetim pismom v tretje tisočletje' ta knjiga ni oproščena prometnega davka. Višina tega davka je 28,9%.«

Herški pisatelj Vlado GOTOVAC je bil v Zagrebu obsojen na dve leti ječe. »Zelo težko je biti razumnik in ne smeti govoriti v svojem lastnem jeziku,« je rekel Gotovac. Temeljna prva jugoslovanske družbe je, da »ima partija vso oblast in vse nadzorstvo, da ima le ona pravico izraziti svoje stališče, da so le njena stališča pravilna, da velja sleherni kritika njenih stališč za sovražno in da so vsi tisti, ki ta stališča kritizirajo, preganjani.«

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 6. jun. 81/4.

KATOLIŠKO CERKEV V JUGOSLAVIJI je Borba ostro NAPADLA. Zapisala je, da izjava škofovke konference od 30. aprila oporečnosti naravnost vzpodbuja. Če bi priznali Cerkev, kot ta zahteva, za enakovrednega partnerja, bi bila to privolitev, ki bi imela daljne posledice za ustavo in zakone in ki bi lahko vodila k uničenju delavskega samoupravnega sistema.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 30.—31. maj 81/7.

cerkev je vedno služila človeku

ob 90- oziroma
50-letnici socialnih
okrožnic dveh
papežev

Razvoj industrije in rast kapitala v preteklem stoletju sta povzročila rastočo bedo delavcev in bogatenje delodajalcev na njihov račun.

GLAS PAPEŽEV

15. maja 1981 je Leon XIII. izdal okrožnico *Rerum novarum* (Novih stvari), ki so jo pomagali pripravljati priznani strokovnjaki za družbena vprašanja.

Tej začetni »veliki listini« delav-

skih pravic so sledili v Cerkvi še dokumenti:

Quadragesimo anno (Ob štiridesetletnici) Pija XI., v katerem je papež ocenil vpliv Leonove okrožnice na družbeni razvoj in vanj vključil nove probleme v svetu;

Mati in učiteljica (1963) in *Mir na zemlji* (1963) Janeza XXIII.;

Razvoj narodov (1967) in *Ob osemdesetletnici* (1971) Pavla VI.;

Človekov Odrešenik Janeza Pavla II.

Iz vseh teh papeških dokumentov diha skrb Cerkev za resničen in uspešen napredek človeške družbe.

Mnogi odrekajo Cerkvi pravico vmešavanja v družbeno dogajanje. Pij XI. izjavlja, da se Cerkev ne vmešava v »zemeljske zadeve«, mora pa uveljaviti svoj vpliv, ko gre za pravni zakon. Če bo družba verna, če se bo ravnala po načelih pravnega zakona, bo lahko reševala sporna vprašanja med ljudmi. Zato Cerkev odločno odklanja vsako »zgolj zemeljsko reševanje« človekovih osebnih in družbenih vprašanj. Razvoj je to resnico potrdil: kljub temu da je delavec danes dosegel gmotno blaginjo, je postal duhovni siromak.

Leon XIII. je z okrožnico *Rerum novarum* že na začetku gospodarskega razcveta opozoril, da človeku niso dovolj zgolj zemeljski cilji. Družba in Cerkev si morata prizadevati za pravičnost v svetu. Rešitev

iz žalostnih delavskih razmer mora- jo skupaj iskati Cerkev, država, delodajalci in delavci sami. Cerkev s svojim naukom uči krščansko pravičnost, in vernim naroča, naj dajejo od obilja potrebnim, zavzema se za pravice delavcev in drugih zatiranih družbenih slojev. Tak položaj je nastal, ker so bogatejši zanemarili nauk Cerkve. Država je dolžna skrbeti za skupno dobro, za pravičen napredek in dostojen položaj delavca. Delavci in delodajalci naj urejujejo medsebojne odnose po načelih krščanske pravičnosti.

Leonova okrožnica je rodila sado- ve, ker so se pristojni in prizadeti bolj zavzeli za delavca. Nastala so delavska združenja, ki so branila delavce pred izžemanjem, jim pomagala v nesrečah in gospodarskih težavah. Oblikoval se je čut za delavske pravice, ki je vplival na državno zakonodajo.

Ob 40-letnici je Pij XI. potrdil veliko poslanstvo Leonove okrožnice z okrožnico *Quadragesimo anno*. Mnogi so Leonovi okrožnici zapirali pot, ker niso marali, da bi Cerkev vplivala na delavce.

Delavce so odvrčali od Cerkve in jih navduševali za svobodomiselne in brezverske ideje. Za tako vzdušje so odgovorni tudi bogati kristjani, ki so ohranili samo ime krščansko, njihovo ravnanje pa je pogansko, delavcem krivično. Zaostren družbeni položaj tridesetih

kvas zemlje

● Pred nedavnim so se sešli v Rimu k zborovanju VODITELJI MISIJSKIH DRUŽB iz 97 de- žel. Ugotovili so, da misijonska zavest med verniki raste. Zbra- nih darov je bilo letos za 11% več kot lani: sto milijonov dolar-jev so na kongresu razdelili med misijonske škofo za uresničitev njihovih 2332 načrtov. Voditelji

misijonskih družb so tudi raz- pravljali o vlogi družine pri evan- gelizaciji.

● Ko se je PAPEŽ zdravil v rimski kliniki Gemelli, je dobival vse mogoče izraze naklonjeno- sti. Dveh je moral biti najbolj ves- el: majhne vsote denarja, ki so jo zbrali reveži iz milanskih pred- mestij za tiste, ki so še bolj rev- ni, in pa tovarnjaka svežih rib, ki so ga poslali ribiči sicilijanske- ga mesteca Mazara del Vallo zanj in za druge bolnike, z željo, da bi naslednik galilejskega ribi- ča sv. Petra pojedel v času zdravljenja vsaj katero od teh rib.

● Konec junija je graško- sekavska škofija obhajala svoj 6. KATOLIŠKI SHOD pod ge- slom »Praznik bratstva«. Domači škof Weber je označil smisel shoda z besedami: »Nekaterim so ogrožena delovna mesta, mladina ne more vedno izbirati poklica po svoji želji, zakonski brodolomi so številni, neredko so starši razočarani nad otroki in obratno, veliko ljudi ne vé od- govora na vprašanje, čemu živi- jo. Vsem tem naj bi doživetje krščanskega bratstva prineslo zaupanje.« Udeležba vernikov na kongresu je bila nepričakovano velika, k nedeljski maši je prišlo 80.000 ljudi.



let, medsebojno tekmovanje za premoč, izkoriščanje delavcev, žensk in otrok, gojitev zgolj zemeljskih dobrin, brezvestnost in nepoštenost bo družba premagala le v medsebojnem sodelovanju in naporu vseh. Cerkev vabi k sodelovanju predvsem laike, da bodo lahko kljubovali svetu, ki »je postal že skoraj poganski«, končuje Plj XI.

SLUŽITI ČLOVEKU

Cerkev je svoje poslanstvo v zgo-

dovini razumela kot službo človeku in jo na različne načine bolj ali manj uspešno opravljala, čeprav je posebno v zadnjem času izgubljala neposredni družbeni vpliv. Zavzemala pa se je, da bi svet le upošteval krščanska načela, in k temu vedno bolj vzgajala laike. Zato je imela Leonova okrožnica velik pomen, čeprav je vpliv Cerkve v družbi mnoge motil.

Pri nas je v tem duhu duhovnik Janez Evangelist ustanavljal delav-

ska strokovna društva, kmečke zadruge in hranilnice. Njegovo delo je imelo družbeni in narodnostni pomen. Po prvi svetovni vojni je prešlo v krščanski socializem.

Podobno so po svetu ustanavljali delavska združenja. Ta so poleg zaščite delavcev gojila med delavskimi sloji, ki so zaradi krivic in veri sovražnih vplivov iskali učitelje zunaj krščanstva, vero.

Mnogi cerkveno delo na social-
(dalje na strani 35)

● V Šalamencih na Goričkem so katoličani in evangeličani skupaj postavili cerkvico, ki bo skupni bogoslužni prostor. Pobudnika gradnje sta bila zakonca Karel in Kristina Žohar, zdomca iz Münchna. Cerkvico sta blagoslovila evangeličanski pastor in katoliški duhovnik, z željo, naj bi postala domačinom drugi dom, prostor molitve in znamenje božjih skrivnosti.

● Letos je POROMALO na Brezje in Ptujsko goro nad tisoč mladih slovenskih kristjanov. Že deseto leto romajo študentske mladinske veroučne skupine iz ljubljanske nadškofije k Mariji

Pomagaj na Brezje, iz mariborske škofije pa že četrto leto v Marijino svetišče na Ptujsko goro. Vodilna misel letošnjega romanja je bila: »Razrušiti notranje ječe«. To pomeni: osvoboditi se sebičnosti, zakrknjenosti, laži, krivice, zlaganosti.

● Dunajski nadškof je določil 17 laikov za VODITELJE POGREBOV. Že nekaj let so si dunajski duhovniki prizadevali, da bi pritegnili v to službo laike, saj vzame okoli 30 tisoč pogrebcev na leto dunajskim duhovnikom le preveč časa, potrebnega za druga dušnopastirska opravila. Verjetno bodo ti laiki tudi lažje pri-

tegnili h Kristusu mnoge oddaljene kristjane, ki se udeležujejo pogrebcev.

● Papež je naslovil posebno POSLANICO NA KONGRESNIKE V LURDU. Govoril je iz bolnice. Povedal je, da bo novi svet našel svojo podobo le v medsebojni pomoči, delitvi dobrin, gostoljubnosti, plemenitem služenju, edinosti vere, goreči ljubezni. Za vse to ni drugega temelja kakor Jezus Kristus. Novi svet je odvisen od njegove daritve. Brez evharistije ni Cerkve. Ta je njeno srce, njena moč. Zato jo moramo ljubosumno ohranjati v njeni celovitosti.

gotovo vas
zanimajo
kako se imajo
naši rojaki
po Evropi

slovenci na nizozemskem

O Slovencih na Nizozemskem smo se pogovarjali s tamkajšnjim dolgoletnim slovenskim dušnim pastirjem g. Vinkom Žakljem.

● Kje so naseljeni Slovenci na Nizozemskem?

Slovenci na Nizozemskem so na-

seljeni predvsem v Limburgu, ob belgijsko-nemški meji, v pokrajini bivših rudnikov. Posamezne družine pa so razkropljene po vseh nizozemskih mestih. Koliko jih je, je težko reči. Okrog 1000. V Limburgu so se naselili že po prvi svetovni vojni, na severu pa po letu 1945 in predvsem v zadnjih 20 letih.

● Ali so Slovenci na Nizozemskem zdomci ali izseljenci?

V Limburgu so vsi Slovenci izseljenci, na severu pa so zdomci, to se pravi, da se nameravajo vrniti v domovino.

● Kaj so pretežno po poklicu?

Naši očetje v Limburgu so bili rudarji in so si vsi nakopali težko rudarsko bolezen silikozo. Sedanji rodovi pa opravljajo najrazličnejše poklice.

● Kakšna je vaša dušnopastirska mreža, kakšne povezave in prireditve?

Na dveh različnih krajih so mesečne službe božje. Poleg tega je na področju Heerlena slovenska služba božja tudi za božič, veliko noč, Vse svete, »Škrjančkovo« proslavo, v maju pa »Vseslovensko romanje«, ki se konča z materinsko proslavo.

Na tem področju deluje pet skupin: Društvi sv. Barbare v okolici

Heerlena in v Lindenheuvelu, pevsko društvo »Zvon«, slovenska folklorna plesna skupina in »Škrjanček«, ki povezuje naše najmlajše. Vse te skupine prav živahno delujejo in imajo lepo pripravljene in zelo dobro obiskane prireditve. Društvo sv. Barbare v okolici Heerlena organizira miklavževanje in materinsko proslavo za vse Slovence na tem področju.

● Kako so naši rojaki povezani s Cerkvijo v Sloveniji?

Večina v počitnicah redno obiskuje Slovenijo in slovenske službe božje v domovini. V povojni dobi so nas obiskali škofje Rožman, Grmič in Lenič ponovno.

● Kako je z ohranjanjem vere in slovenstva na Nizozemskem?

Mnogo boljše, kot bi človek pričakoval. Če so starejši imeli včasih kot Slovenci manjvrednostni kompleks, mladi tega nimajo več. K temu so največ pripomogle naše organizacije s številnimi prireditvami, slovenska katoliška misija s slovenskimi božjimi službami, naš tisk, slovenska šola in obiski v domovini.

● Kakšne so največje težave?

Take kot povsod. Razkropljenost.

● In veselja?

Veselja je mnogo. Slovenci na Nizozemskem so med najmanjšimi in najstarejšimi skupinami, a obenem med najbolj delavnimi. »Zvon« ima redne tedenske pevske vaje, ki jih že vso povojno dobo vodi g. J. Willems, ki ga imajo pevci za svojega očeta. »Zvon« ima čez 50 pevcev. Slovenska folklorna plesna skupina se tudi vadi tedensko. G. Ad Hammers z izredno požrtvovalnostjo zbira naše najmlajše v »Škrjančku« ter jih uči slovenskega branja in petja. »Zvon« in »Folklorna« nastopata pogosto z lepim uspehom tudi pred holandskim občinstvom. Obe »Sv. Barbari« sta zelo zanesljivi sodelavki slovenske katoliške misije.

Izredno bogastvo za Slovence v Holandiji je vrsta ljudi, ki hočejo in znajo delati, ki se zavedajo življenjske važnosti sodelovanja, ki znajo potrpeti in, če je treba, tudi odpustiti. Gibalo teh ljudi je ljubezen do skupne stvari. Sodelovanje s takimi ljudmi je res prijetno in uspešno.

Zastopniki vseh slovenskih organiziranih skupin na Nizozemskem. Gibalo teh ljudi in njihovih sodelavcev je ljubezen do skupne stvari. Sodelovanje s takimi ljudmi je res prijetno in uspešno.





Prof. J. Willems je vso povojno dobo navdušen pevovodja slovenskega zbora »Zvon«. Pevci ga imajo kot za svojega očeta. Zasluži spoštovanje vseh sodelavcev.

● In prihodnost?

Pred kakimi 25 leti mi je neki sobrat rekel: »Še dve ali tri leta, pa bo vsa slovenska delavnost na Holandskem zaspala. Pa ni. Nasprotno. Iz razlogov, ki smo jih zgoraj navedli, so Slovenci na tem področju danes prosvetno močnejši, kot so bili kdajkoli.

Vendar ne manjka šibkih točk. Slovenski jezik peša, čeprav se večina — tudi holandski partnerji v zakonu — precej trudijo, da bi se ga naučili. Ne peša pa slovenska zavest. V tretji in četrti generaciji je ta še vedno živa. Nihče se ne sramuje, da je slovenskega rodu. Zavedajo se, da slovenska kultura ni nasprotnica holandske kulture, temveč njeno dopolnilo. Tisti, ki pozna dve kulturi, je umsko bogatejši, sposobnejši za delo v sodobnem svetu, ki se vedno bolj povezuje.

● Kaj bo od tega ostalo? Kam gremo?

Tu lahko samo nakažemo proble-

me, ki so značilni za vsako emigracijo. Kakšen odnos naj zavzame izseljenec ali njegovi potomci do skupnosti, sredi katere žive? Ali naj se zapro vase, v svoj krog, in žive od preteklosti, v svetu, ki ga ni več? Kaj razumemo pod besedami, ki jih pogosto slišimo v zvezi z emigracijo: asimilacija, integracija, prisotnost itd. Za temi besedami se skrivajo številni problemi, o katerih bi moral razmišljati vsak prosvetni in narodni delavec v izseljenstvu.

Ne zdi se pametno zapreti se vase in živeti v svojem ozkem krogu, v strahu za svojo slovensko identiteto. Tedaj bi se znašli med »dvema stoloma«. Na eni strani bi bili tuji v okolju, sredi katerega živimo. Po drugi strani pa se družba, iz katere smo izšli, v naši odsotnosti tudi mnogostransko spreminja. Izseljenec je tako odsoten, izkoreninjen na obeh straneh. To je bila gotovo tragedija mnogih starih izseljencev. Ne smemo se tedaj izolirati.

● Kakšno naj bi bilo torej ravnanje izseljencev?

Krajevne šole, civilne oblasti in tudi starejši župniki, ki so zagovarjali enotnost svojih župnij, so želeli pospešeno »asimilacijo«. To pomeni, da naj tuje okolje človeka asimilira in prebavi. To je »pravica« močnejšega, zakon džungle. Izseljencu in njegovim potomcem je treba priznati pravico ohraniti in razvijati svojo osebnost, svojo identiteto, tudi v deželi, ki se razlikuje od dežele njegovih prednikov. Sme biti malo drugačen.

V naši družbi si priznanje človeka po človeku počasi, a vztrajno utira pot. Cerkev je o pravicah izseljencev izdala važne dokumente. Postajamo bolj odprti in razgledani. V zvezi z izseljenci danes govorimo o »integraciji«, ko človek ohrani svojo osebnost, svojo kulturo in zgodovino, a ni zaprt vase, temveč ima odprte oči za življenje družbe, v kateri živi, jo skuša razumeti in sodelovati pri njenem napredku.

Še bolj odprti govorijo o »prisotnosti«, »navzočnosti« izseljenca v svojem okolju. Izseljenec ohrani svojo identiteto, a ne sme biti odsoten, marveč prisoten v družbi, ki mu je dala zatočišče in kruh, prisoten s svojo osebnostjo, kulturo in priza-



G. Vinko Žakelj je čez dvajset let izseljenski duhovnik tudi za Slovence v Holandiji. V juliju in avgustu je pa že dolga leta višarski duhovnik. V prostem času hodi na jago v višarske strmine... s fotoaparatom.

devnostjo. Mora skušati deželi, ki ga je sprejela, nuditi nekaj, ne samo fizičnega ali umskega dela, marveč tudi nekatere elemente iz svoje kulture. Bivanje izseljencev v neki deželi mora pustiti za seboj sledove, ki bodo pozneje postali kulturna last dežele, ki jih je sprejela.

Ali ni bilo vedno tako v zgodovini? Kulture so se medsebojno srečavale, oplajale in dopolnjevale. Izseljenci imajo tako tudi prelepo poslanstvo, druge narode bogatiti z zakladi iz svoje kulture.

Slovenci na Nizozemskem in njihovi prijatelji in sodelavci skušajo vsaj nekaj napraviti v tej smeri. Holandska skupnost ima zato dovolj razlogov, da nam pomaga biti resnično »onszelf«. A če hočeš nekaj dati, moraš to prej imeti... Resno kulturno delo v izseljenstvu je zato življenjske važnosti.

ah, te nesrečne naloge!

Če skuša biti mati pri svojem otroku »buditeljica duha«, je to posebno težko pri nalogah za šolo.

Veliko usode je v materinih rokah v vsakodnevem prizdevanju, da naredi otrok šolske naloge v redu in prav. Tu morajo biti matere velikokrat nepopustljive.

»Mamica, pesmico že znam, ali smem zdaj ven?«

»Seveda,« pravi nalivna mamica. Preizkušena mamica pa reče: »Povej mi jo! Če jo znaš, smeš ven.« Pa ugotovi, da pesmica še ne »sedi«.

Tudi očetje morajo vedeti za tezo te naloge. Ko pridejo z dela domov, mora biti v glavnem že vse narejeno. A otroci morajo vedeti, da stoji za mamico oče.

Neko mamico je otrok takole izigral:

Ni se briga za svoje dolžnosti, pa ga je zvečer mati zatožila očetu. Ta pa ji je v navzočnosti negodneža dejal: »Le kaj nenehno goniš te marnje zaradi šolskih nalog! Jaz se v tej dobi sploh nisem učil!« To je bila seveda za fantova ušesa zlata beseda. Nikoli več je ne bo pozabil in jo bo materi navajal vsakič, ko ga bo opominjala in naganjala k delu.

Pri posvetovanju nas znova in znova pretrese, koliko očetov živi ob robu družine ali pa v svoji družini igrajo le neugodno vlogo: kot pristojno mesto za oštevanje in kazni, pred katerim naj ima otrok vedno slabo vest.

Nazadnje so ti očetje sami kaznovani, ker ne poznajo največjega veselja poleg svoje zakonske ljubezni: biti ljubljen od otrok.

Ernest Ell:
MODRI STARŠI —
SREČNI OTROCI

slovenska cerkev

Mladi Velesovčani O VERI danes DOMA:

»Čuden vernik je delavec, ki je v podjetju kričal nad svojim sodelavcem: 'Kaj pa ti laziš v cerkev, kaj pa imaš od tega?', v nedeljo sta se pa srečala na Brezjah.«

»Pa primer na zunaj dobrega vernika: ko se mu je ponudila priložnost, da zleze za stopničko višje, se je nekoliko potuhnil, začel je govoriti čez vero, vernike, Cerkev, papeža, pa je zlezal, kamor se je bil namenil... Hvala za takšne 'stopničke'!«

»Pogosto se ponavlja tisto o 'moralno-političnih kvalitetah'. Saj jih vidiš, kako se spreneveda; saj vendar vera vzgaja ljude v poštenosti, dobroti, resnicoljubnosti.«

Na nedavnem srečanju ministrantov novomeške dekanije v Brusnicah je semeniški duhovni vodja Pirih govoril o duhovnih poklicih. »Že v prvi Cerkví,« je rekel, »so bile predvsem družine tiste, v katerih so rasli duhovni poklici. Svojci odbраниh za službo Gospodu so bili ponosni, da so mogli dati svoje otroke v službo oltarju. Danes pa je marsikje popolnoma drugače. Zmaterializiranost današnjega sveta ne pusti, da bi duhovne vrednote prav cenili, zato mnogi starši svojim otrokom duhovni poklic celó branijo.«

JUGOSLOVANSKI ŠKOFJE so na svoji seji v Zagrebu konec aprila sprejeli tudi posebno izjavo O NUDIZMU, v kateri so med drugim dejali:

»Pozivamo našo javnost, da se resno sooči z občutljivim pojavom nudizma na naši lepi obali. Zaradi obvarovanja nra-
vni vrednot se obračamo na državne oblasti. Nihče nima prave
služiti na račun nra-
vnosti naših ljudi, niti posameznik, niti
turistične agencije in organizacije, niti občine in mesta.
Nra-
vnost je temelj zdravja in dela, obrambe domovine, na-
predka in sreče ljudi.«

Ob napadu na papeža bi si kazalo izprašati vest, kaj smo storili, da bi OMEJILI NASILJE vseh vrst, ki postaja ena osnovnih značilnosti našega časa.

Veliko je načinov, na katere se izkazuje naša napadalnost in bolj ali manj prikrito nasilje: od terorja v lastni družini, »kolesarstva« (navzgor upogibaš hrbet, navzdol tlačiš z nogami) na delovnem mestu, surovosti na ulici in javnih prevoznih sredstvih, do divje napadalne vožnje, ko držimo v rokah volan osebnega avtomobila; da ne govorimo o najbolj umazanih kletvah, kvantah in nekulturnem govorjenju, ki ga včasih poslušamo že iz ust najmlajših.

Vsi zapisi po DRUŽINI

kov. Le obrtne in kulturne ponudbe naj bi se podražile samo za 2 odstotka.

CELJE — Nizka storilnost in slaba preskrba s surovinami sta bile krive, da celjsko gospodarstvo v letošnjem polletju ni doseglo pričakovanih ciljev. Najslabše je bilo v »Libelli«, ki ni imela črne pločevine in nekaterih jekel srednjih dimenzij. Tudi tovarna »Aero« se je spoprijemala s številnimi težavami, saj skoraj v nobenem obratu ni bilo dovolj surovin. Prav zato pa je tudi konkurenčnost celjskih proizvodov zelo padla, kar se še posebno slabo pozna na tujem tržišču.

CERKLJE — Zaspanost soparnih poletnih dni sta malo poživile dve razstavi v osnovni šoli Davorina Jenka. Turistično društvo je pripravilo razstavo cvetja, lovstva pa razstavo lovstva. Na obeh je sodelovalo več kot 500 razstavljalcev iz vse Slovenije.

CERKNICA — Otroški vrtec, ki so ga začeli graditi leta 1979, je bil letos poleti dograjen. Tja bodo hodili malčki iz stanovanjskega naselja »Za vrtovi«. V 14 oddelkih bo našlo varstvo 240 otrok.

ČRNOMELJ — Da se dá tudi s kumaricami zaslužiti devize, to je dokazalo podjetje »Belsad«, ki je izvozilo 100.000 kozarcev kislih kumaric v Nemčijo. Zanje so dobili 70.000 mark. Te devize, ki v republiškem merilu ne pomenijo bogve kaj, pa bo podjetje uporabilo za uvoz pločevine.

GLOBOKO PRI BREŽICAH — Globoški rudnik lignita, ki so ga pred dvajsetimi leti kot deset drugih zaprli, nameravajo spričo energetske krize zopet obnoviti. Raziskave so namreč pokazale, da je na območju Malega vrha in Planine okoli 3 milijone ton zaloga. Raziskave je vodil Geološki zavod Slovenije.

KOBARID — Videmski škof Battisti je s sedmimi duhovniki svoje škofije

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nad vse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

SEDAJ SE DEL SLOVENSKE CERKVE NEKRITIČNO PRILAGAJA NAŠI DRUŽBENI STVARNOSTI, SICER V DOBRI VERI, DA BI KORISTIL CERKVI IN DRUŽBI, NI PA TO TEMELJNA USMERJENOST VEČINE CERKVE NA SLOVENSKEM.

SLOVENSKA CERKEV BI MORALA BOLJ ZAVESTNO IN ODLOČNO STATI NA STRANI SVOBODE ZATO, KER JE SVOBODA OD BOGA. KO BRANI SVOBODO, BRANI BOŽJO PRAVICO.

(Iz slovenskega verskega tiska v matični domovini)

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG: SVOBODA TISKA V JUGOSLAVIJI

Krajevno vodstvo je v primeru Kosova zatrla informacije — to je vsem tu jasno. Ob tem se je oglasil bivši glavni urednik *Nina* v beograjski *Politiki*. Med drugim je postavil vprašanje, kdo ima pravico zatirati informacije o dogodkih, ki zanimajo in zadevajo vse.

Biti časnikar v Jugoslaviji gotovo ni lahko. Uradno že leta dolgo vedno znova terjajo, da mora biti časnikar popolnoma zavzet kot družbeni delavec, da mora biti »čista osebnost«, s trdnim prepričanjem in zanesljivimi pogoji za boj za socialistično samoupravno družbo, za jugoslovanske koristi delavskega razreda in za program KP«. S tem v zvezi, stalno valijo krivdo preračunano na tisk, češ da poroča ta površno, in vedno znova očitajo časnikarjem neobveščenost in obračanje plašča po vetru.

Dejansko je jugoslovanski tisk slej ko prej odvisen, ali od ljudi političnega vodstva, ali od njihovih uradov. V daleč večini primerov prevladuje pri funkcionarjih vidik nedotakljiv: »Kar vemo mi, ni treba, da ve vsa javnost.« Tisku ne sporočajo tistega, kar zanima javnost, temveč tisto, kar je v korist neki »skupini«. Slišati je trditev: »Smo proti cenzuri, a zagotovljen mora biti na tisk vpliv družbe in delavskega razreda.«

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG, Zürich, 24. apr. 81.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: JUGOSLAVIJA OSTAJA NA ISTI POTI

Sedanji jugoslovanski oblastniki ne kažejo ne sposobnosti ne volje, da bi zapustili uhojeno pot. Državno gospodarstvo tiči v od petdesetih let najgloblji krizi. Sedaj so se s pripetljaji na Kosovu pojavile še politične in nacionalne težave.

Vsaj nekatere sedanje težave izvirajo iz razbijanja enotnega jugoslovanskega trga, zastoja pri graditvi samoupravljanja, okrepitev

vpliva skupin, naraščajočega poseganja države v gospodarstvo na ravni republik in avtonomnih pokrajin. Poleg tega Jugoslavijo mrtvijo preživele oblike in je preobložena s papirjem.

Tuji opazovalci v Beogradu prihajajo vedno bolj do sklepa, da so sedanji jugoslovanski oblastniki komaj zmožni dobiti pregled nad težavami, ki se množijo. V letih, ki jim ostajajo, bi še kako radi vladali po Titovem vzoru mirno, z vsemi takratnimi publicami agitpropa in udomačenim partijskim ceremonialom.

Lahko si je misliti, kakšen udarec so pomenili kosovski dogodki za te voditelje. Gotovo so razbili ti pripetljaji tudi v zahodnih deželah prenekatero samoprevaro in sanjarjenje o Jugoslaviji, naj je izhajalo iz političnih ali kakšnih drugih nagibov. Pod političnim vidikom bo komaj kdo še lahko trdil, da je sedanji jugoslovanski režim za trdnost te dežele edino poročilo.

Gospodarski položaj se ni obrnil na boljše, marveč se je rajši še poslabšal. Predvsem kar ne uspe najvažnejši pogoj za ozdravitev gospodarstva: zvišanje izvoza. Odložitev odplačevanja dolgov naj bi baje stala zdaj zdaj tudi pred vrati Jugoslavije. Brez preureditve sistema tečejo vsa zahodna posojila v sod brez dna. Kako težko je spremeniti mišljenje, se je pokazalo spet zdaj na Kosovu: tam je mogoče slišati le staro marksistično pesem o prvenstvu industrializacije in o prednosti »družbenega sektorja«. O zasebnem kmetijstvu in zasebni obrti je čuti komaj kakšno besedo, čeprav so tu ogromne rezerve, za katerih poživitev ne bi bil potreben niti denar, marveč samo znanje.

Ni mogoče vedno hoditi le na postajo, nikdar pa stopiti na vlak. Pred to izbiro stoji danes Jugoslavija. Vlak pomeni tržno gospodarstvo, pluralizem in demokracija.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 4. maj 81/12.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: ENO LETO PO TITOVIM SMRTI

V Jugoslaviji vlada mir. A ne mir, ki bi izviral iz vsesplošnega zadovoljstva, marveč mir, za katerega jamčijo obzirno v ozadju ostajajoča vojska in prav tako obzirno delujoči ljudje notranje uprave. Jugoslovanski oblastniki so od dogodkov na Kosovu tako prizadeti, da so Kosovo pred zunanjim svetom zapahnili.

Eno leto po Titovi smrti nastaja vprašanje o uspešnosti beograjske narodnostne politike. Vsaj občasno se je enakopravnost narodov izrodila v enakopravnost peščice komunističnih oblastnikov in od njih odvisnih uprav. Te peščice so se sčasoma — Kosovo je najlepši zgled za to — pogosto svojim narodom odtujile. Med seboj se ne pogovarjajo več narodi Jugoslavije, temveč pogosto le funkcionarji, ki skušajo občasno odrezati za svoja delna ozemlja od skupne torte — brez ozira na splošno jugoslovansko blaginjo — najboljši del.

Isto kot za nacionalno vprašanje velja za družbeni razvoj. Mnogi razumniki so čakali samo na Titov odhod. »Za časa Titovega življenja smo se ball,« je dejal pred nekaj meseci eden od njih, »danes se pa lahko spet zganemo.« A svoboda je trajala le malo časa. Pravoverni funkcionarji so se po prvi sekundi preplaha, ko se je nenadoma prebudila opozicija, očitno spet znašli. Da si na ta način država sama sebi ropa razumništvo — to je pod zgodovinskim vidikom usodna razsežnost sedanje jugoslovanske stvarnosti.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 2./3. maj 81/9.

je obiskal to obmejno mesto. V župnišču se je sestal z domačim škofom dr. Janezom Jenkom in nekaterimi primorskimi duhovniki. Na tem srečanju so govorili o obmejnih romarskih poteh, ki so bila nekdanje zelo obiskovana, danes pa so skoraj utionila v pozabo. Videmski škof je obljubil, da bo poskrbel za slovenskega duhovnika na Stari gori pri Čedadu, kamor bodo že 21. novembra poromale župnije z obeh strani meje.

KOPER — Letos julija je vodnogospodarsko podjetje »Hidro« Koper slavilo 25-letnico obstoja. To podjetje, ki gospodari z vodami v obalnih občinah, se je v zadnjem času posebno borilo proti onesnaževanju vod in za čistočo morja ob slovenski obali.

KOPER — V drugi polovici julija je turizem na Obali zadihal s polnimi pljuči. V hotelih in zasebnih sobah ter šotorih so našeli 18.000 gostov. Hoteli so bili zasedeni celo 108 odstotno, kar verjetno pomeni, da so nekateri spali kar na tleh. Težko je bilo dobiti tudi zasebno sobo. Tudi počitniški domovi raznih podjetij so bili polni; v njih je našlo prostor 1500 delavcev.

KRANJ — Tovarna »Iskra« je poslala na zahodnonemški trg 25 računalnikov tipa ID 80, ki so vredni dve milijardi dinarjev. Te računalnike, ki so v celoti plod lastnega raziskovanja in razvoja, so razstavili na letošnjem sejmu v Hannoveru, kjer je potem »Iskra« dobila mnoga naročila tudi za druge izdelke.

KRANJ — Občinski možje so se odločili za razvoj ovčereje, ker menijo, da so obsežna travnata pobočja Kamniških planin in hribov kot nalašč za pašo ovc. Ti pašniki so namreč sedaj zelo slabo izkoriščani, hlevi za ovce pa skoraj prazni. Tako naj bi po letu 1985 kmetje kranjske občine redili 2500 plemenskih ovc, vsako leto pa bi te ovce dale 4000 do 5000 jagnjet.

LJUBLJANA — 14 evropskih enologov je na Gospodarskem razstavišču ocenjevalo kakovost vin. Štiriindvajset držav je poslalo 1400 vzorcev vin. Poleg Jugoslavije in Avstrije, ki sta kot doslej poslale največ vzorcev, je bila letos močno zastopana tudi Avstralija. Poznavalci vin so vsak dan ocenili okoli 60 do 70 vzorcev.

LJUBLJANA — Sedemnajstega seminarja slovenskega jezika, literature in kulture se je udeležilo nad 130 slušateljev iz različnih dežel Evrope in od drugod. Tudi s to prireditvijo filozofske fakultete se je prisotnost slovenske kulture v svetu za spoznanje bolj utrdilo, saj mnogi slušatelji svoje znanje, ki so si ga utrdili in razširili v Sloveniji, posredujejo naprej v svojih deželah. Predavali so priznani strokovnjaki slovenske univerze.

LJUTOMER — V tem mestu prvega slovenskega tabora, ki je bil 9. avgusta 1868, je Narodni muzej iz Ljubljane odprl muzejsko zbirko o taborskem gibanju na Slovenskem. Na tej razstavi je množica pisanih virov in le majhno število predmetov predstavljenih tako, da obiskovalci doživijo zgodovinsko okolje teh taborov. Odlomki časopisov, plakati, spominske medalje, zastave in prapori ter narodne noše, vse to napravi zelo dober vtis na obiskovalce te edinstvene muzejske zbirke.

MARIBOR — Triindvajset mladih se je pri Sv. Miklavžu pomerilo v oranju z dvobrazdnim plugom, spretlostni vožnji in v teoretičnem znanju. Tekmovanje je priredila Zveza organizacij za tehnično kulturo, tekmovalci pa naj bi pomagali, da bi bilo manj nesreč s traktorji na tem področju.

MARIBOR — Slovenski učitelji iz Porabja na Madžarskem so se udeležili seminarja, ki ga je priredil Republiški svet za kulturo. Učitelji so na tem strokovnem sestanku izpopolnili znanje slovenščine, hkrati pa so spoznali razna poglavja iz slo-

KATOLIŠKI GLAS:

ZA KAJ VSE SI V JUGOSLAVIJI LAHKO OBSOJEN

Sodnik za prekrške Meštrović je 13. julija obsodil v Zagrebu župnika pri Sv. Blažu Danijela Labaša na denarno kazen 2000 Ndin, časnikarja pri *Glasu koncila* Mija Gabrića pa na 1600 Ndin. Vzrok? Za demokratično in pluralistično družbo naravnost smešen. Župnik Labaš je sestavil besedilo za letake in lepake, na katerih je bil napis »Zaobljubljeno romanje zagrebškega mesta«, Mijo Gabrić pa je dal te lepake in plakate tiskati. Zaman je skušal zagrebški nadškof Kuharić to obsodbo preprečiti z izjavo, da če je kdo kriv, je to on, ker je v pastirskem pismu povabil vernike, naj se udeležijo letošnjega zaobljubljenega romanja iz Zagreba k Mariji Bistriški.

V utemeljitvi obsodbe je med drugim rečeno: »Oba obsojena sta osebi z univerzitetno izobrazbo, torej dovolj razsodna, da bi se lahko uprli smernicam od drugod. Morala bi vedeti, da Zagreb ni več mesto kot pred 250 leti, ko so meščani napravili zaobljubo, da bodo vsako leto romali v Marijo Bistrico. Danes ima Zagreb s predmestji en milijon prebivalcev, v katerem ne živijo samo katoličani, ampak tudi pripadniki drugih ver in ateisti. Ko bi avtorja letakov pozvala na romanje le vernike mesta Zagreb, bi se jima ne moglo ničesar očitati. A povabila sta ves Zagreb, torej tudi drugoverce in ateiste. S tem pa sta pokazala prezir in omalovaževanje drugače mislečih in jih žalila v njihovih socialističnih, idejnih in narodnih čustvih. Tudi sta te ljudi žalila, ker sta organizirala javno razdeljevanje letakov in lepakov po zagrebških cerkvah. Tako sta se pregrešila zoper javni red in mir, ker sta povzročila vznemirjenje med zagrebškim prebivalstvom.«

Ko človek to bere, si ne more kaj, da se ne bi spomnil Butalcev, ki jih je pisatelj Milčinski tako duhovito ovekovečil v svojih humorističnih zgodbah. Če bi živel danes, bi lahko sodnika Meštrovića z vso upravičenostjo prištel mednje.

Naj v zvezi s to obsodbo povemo, da je bilo omenjeno zaobljubljeno romanje mesta Zagreb v nedeljo, 12. julija. Vodil ga je zagrebški nadškof Kuharić, ki je opravil pot iz Zagreba v Marijino svetišče peš. Letošnje romanje je bilo jubilejno, saj je 13. julija poteklo 250 let, ko je mestna uprava Zagreba napravila zaobljubo, da bodo meščani vsako leto poromali v Marijo Bistrico. Letos se je zbralo v svetišču iz Zagreba in okolice 12.000 vernikov. Pridigal jim je zagrebški nadškof in jim orisal pomen zaobljube.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 31. jul. 81/3.

DIE WELT:

MILOVAN DJILAS OB SVOJI SEDEMDESETLETNICI

Bil sem prepričan komunist: ko sem pa videl, da komunizem kot ideja ni stvaren in ustvarljiv, da konča v nedemokratičnih družbenih strukturah in v nedemokratični vladavini, sem se trdno odločil za demokracijo. Pri tej držbi bom ostal do konca.

Važna je demokratična, pravičnejša družba — torej važen je odgovor na vprašanje, kako bo razdeljen ljudski dohodek. Ni ga mogoče pravično deliti, če ni svobodnih sindikatov, svobodnih političnih gibanj in odprte družbe.

Če hoče Zahod ohraniti mir in neodvisnost, mora biti močnejši kot

Sovjetska zveza. Zahod ni več imperialističen. Od njega ne grozi Sovjetski zvezi nobena nevarnost. V Sovjetski zvezi pa vlada zaprt družbeni red, ki se je povezal z imperializmom, in raztezanje oblasti na škodo drugih. Če hoče Zahod rešiti mir, mora biti močnejši — in sicer tako, da bo opazno, da je močnejši. Ne sme priti tako daleč, da bodo začeli dajati nasvete, ali je Zahod močnejši ali ni, Sovjeti. V petdesetih in šestdesetih letih je bil Zahod močnejši kot Sovjetska zveza, in imeli smo mir.

Če pridejo Sovjeti na Zahod, bo potrošniškega življenja v hipu konec. Pričela se bo enoličnost, beda, nesvoboda. Bedo je moč celó nekaj časa prenašati — a tu bo še GULag duhovnega suženjstva.

DIE WELT, Hamburg, 12. jun. 81/3.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG:

ZAGREBŠKI NAČINI ZASLIŠEVANJA

Profesor Marko Veselica — od 1971 član CK KPH — je prišel pred zagrebško okrajno sodišče, da bi se branil: obtožen je bil, da je širil protijugoslovansko propagando in imel stike s hrvaškimi bojevitimi nacionalisti. Okoliščine, zaradi katerih je Veselica kar dvakrat zavrnil hrano za en do dva tedna, spadajo med najbolj žalostna poglavja jugoslovanskega kazenskega preganjanja »političnih« jetnikov.

Prvič je začel Veselica gladovno stavko konec aprila, ker je hotel protestirati proti načinom, s katerimi so od dveh starih dam — starih nad 80 let, ena je slepa — izsilili izjavo, da se je on sestal v svojem stanovanju s hrvaškimi skrajneži. Drugič je zavrnil hrano pred tremi tedni, ker mu je policija kratila osnovne pravice do obrambe: ječarji so mu vzeli zapiske, ki si jih je naredil med nekim pogovorom s svojim branilcem.

Ti načini pa nikakor niso osamljen primer. Sredi maja je bil v Zagrebu obsojen na tri leta zapora študent Dobroslov Paraga. Pred sodiščem je izjavil, da so mu policaji takoj v začetku zaslišanja povedali, da ga bodo tako mučili, da si bo želel samo, da bi umrl. Od dneva aretacije je bil štiri dni brez hrane. Peti dan je končno — še pod vtisom smrti prijatelja Ernesta Brajderja (ki je umrl v zaporu v doslej še nepojasnjenih okoliščinah) izjavil: »Preiskovalnemu sodniku sem dal izjavo, ko mi je še tičalo v spominu tisto, kar so mi bili narekovali agentje državne varnostne službe ... Nahajal sem se v težkem stanju, telesno strt; duševno so me mučili, bil sem izčrpan, ob ves pogum ... Ko so me oropali prostosti, mi je moj oče rekel, da me bodo morali v 72 urah postaviti pred preiskovalnega sodnika. Ko se to ni zgodilo, mi je bilo jasno, da tožilcem zakon ne pomeni nič.«

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 11. jun. 81/3.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG:

JUGOSLAVIJA IN NJENA GOSPODARSKA KRIZA

V srbskem Centralnem komiteju je te dni neki govornik dejal, da se bodo, če se ne posreči dobiti gospodarskega položaja na vajeti, nujno pojavile posledice tudi na področju varnosti. Mestni komité zagrebških komunistov je ugotovil, da je sicer »kljub gospodarskim težavam politični položaj v mestu trden«, da pa »ima tudi potrpežljivost delovnih ljudi neke meje«. Sedaj že dveletno upadanje dejanskega dohodka — tako srbski CK — je »zaskrbljujoče«: ta gospodarski razvoj dobiva

venske glasbene kulture in književnosti. Obiskali so tudi razne kraje po Dolenjski.

MEŽICA — Pihalni orkester rudnika Mežica je na zborovanju rudarjev v Žerjavu proslavil svojo osemdesetletnico uspešnega delovanja. Orkester je imel vsako leto 27 do 30 nastopov na koncertih in proslavah. Tudi za naraščaj je dobro poskrbljeno, kar dokazuje tudi ustanovitev mladinskega orkestra. Več pihalcev in trobilcev pa so poslali na šolanje na glasbeno šolo v Ravne.

MOŠKANJCI — Gasilsko društvo je tudi letos priredilo kmečki praznik. Domačini so prikazali vrsto starih šeg in navad. Zelo zanimivo je bilo tekmovanje žen in pletenju vencev čebule, bolj za smeh pa je bila stava, kdo od mož bo hitreje pojedel glavico luka (čebule).

NOVO MESTO — Poslovalnica portoroške »Droge« letos ni preveč zadovoljna z odkupom gob. Do julija so nabrali le 1600 kg lisičk in 4300 kg suhih gobanov. Za kilogram svežih lisičk so plačali 120 dinarjev, za kilo suhih gobanov pa 500 do 700 dinarjev. Upajo pa, da bodo te cene le privabile nabiralce gob in da bodo opustili prodajanje po dolenjskih cestah.

POLENŠAK — V tem središču trinajstih slovenskogoriških vasi je bil letos zopet praznik žetve. Ob tej priliki so pripravili tudi razstavo kruha in pogač. Osemdeset gospodinj je za to priliko spekle štirideset vrst kruha in gibanic. Sicer pa so Slovenskogoričanke znane po svoji umetnosti peke kruha. V Mariboru so na sejmu dobile za nagrado zlate vilice, na novosadskem sejmu pa so lansko leto tudi dobile nagrado za svojo pridnost.

PROSENJAKOVCI — Dvajset mladih iz vse Slovenije, med njimi tudi mladi Madžari iz Prekmurja in dijaki Slovenske gimnazije v Celovcu, je več kot teden dni prebilo v tej narodnostno mešani vasi na Goričkem. Proučevali so družbeni in

gospodarski položaj te vasi in pa kriterije sožitja različnih narodnosti v tem delu Slovenije. Institut za geografijo v Ljubljani je bil pokrovitelj tega seminarja.

RADGONA — Turistična poslovalnica »Putnik« iz Zagreba je zamenjala samo v juliju za 24 milijonov dinarjev deviz. To je vsekakor plod vztrajnega in pametnega dela ter poslušanja za potrebe ljudi, saj se je menjalna služba neprestano prilagajala razmeram na meji. Največ dela imajo ob sobotah in nedeljah, ko se vračajo mnogi zdomci z dela v tujini.

SEŽANA — Sredi poletja so v Fernečkih odprli novozgrajeni mednarodni mejni prehod. Vsa dela so stala 190 milijonov dinarjev, ki sta jih dali carinska uprava v Beogradu in republiški pristojni organi. Mejni prehod z vsemi stavbami meri okoli dva hektarja, nadstrešnica nad delovnim prostorom carinikov pa meri 2000 kvadratnih metrov. 12 vstopnih in izstopnih stez pa bo omogočilo čim hitrejši prehod.

SLADKI VRH — V papirnici »Sladkogorska« delajo na vse pretege, da bi olajšali pomanjkanje toaletnega papirja v Sloveniji, kjer so težave zaradi naraščajočega turizma vse večje. Samo »Sladkogorska« je lani izdelala 30.000 ton tega prepotrebne papirja, to je tri četrtine vse jugoslovanske porabe. Letošnje težave so nastale predvsem zato, ker je papirnica »Sladkogorska« dobila le 4000 ton surovin namesto dogovorjenih 50.000 ton. Vrzeli so morali zamašiti z večjim uvozom, ki je porabil tako redke devize.

SLOVENJ GRADEC — V začetku junija je bil ta kraj drugo najdražje mesto v Sloveniji. Košarica štirinajstih kmetijskih pridelkov, v kateri so bili: čebula, solata, paradižniki, breskve, mleko, krompir, itd., je stala 731,86 dinarjev. Najdražje je bil v Kopru, kjer je ista košarica stala dvajset dinarjev več, najcenejša pa v Murski Soboti, kjer so gospodinje morale odšteti 643,10 dinarjev.

»družbeno-politične vidike«. Opazovalec lahko ugotovi pri občanah v Jugoslaviji naraščanje nezadovoljstva.

Dirjačo inflacija, ki je dosegla v prvem polletju 1981, raztegnjena na vse leto, 40 do 50%, pritiska na življenjsko raven in povzroča popačenje na vseh področjih. Kljub temu se zdi, da inflacija ni najvažnejša gospodarska težava Jugoslavije. Mnogo važnejše je za njeno gospodarsko prihodnost, po mnenju strokovnjakov ravnotežje plačilne poravnave, to je zvišanje izvozne zmogljivosti.

S te »fronte« prihajajo zadnji čas posebno neugodna poročila. Po malone dveh letih so uradno spet enkrat objavili stanje jugoslovanskih dolgov v tujini: 17 milijard dolarjev, je rekel član predsedstva Minić; 17,7 milijard, je rekel minister za zunanjo trgovino Rotar. 90% od tega pride na dežele z močno valuto. Poljska, ki ima skoraj dvakrat toliko prebivalstva, ima okrog 25 milijard dolarjev dolga. Jugoslovanski izvoz v dežele z močno valuto pa se je, namesto da bi se dvignil, v prvih petih mesecih tega leta v primeri s preteklim letom zmanjšal za 4%.

Beograjske vladne kroge boli glava zaradi naraščajoče izmenjave blaga z Vzhodom. Član predsedstva Minić je sicer dejal, da ne more priti zaradi rastoče trgovine z Vzhodom do nikakršne »odvisnosti« Jugoslavije, je pa na to dokazovanje težko pristati: nakupi Sovjetske zveze in njenih zaveznikov že dolgo premikajo jugoslovansko zunanjo trgovino v smer proti Vzhodu.

Številna nova posojila, ki jih je Jugoslavija zadnji čas na Zahodu najela, so bila, kakor kaže, delno namenjena za odplačilo starih dolgov. Nova posojila so redno občutno dražja kot stara.

Dogodki na Kosovu niso jugoslovanskih gospodarskih upov izboljšali. Zdi se, da so celó neugodno vplivali na najvažnejšo »nevidno« postavko Jugoslavije, ki prinaša dobiček, na turizem. Prepoved vstopa tujcem na Kosovo preprečuje zelo uporabljano prehodno pot od dalmatinske obale v Macedonijo in Grčijo.

Niti spričo albanskega upora se krogi beograjskega vodstva, kot se zdi, ne trudijo za odločno preusmeritev gospodarske politike. Pri kmetijstvu na Kosovu naj bi se tudi v prihodnje ne preneslo težišče od socialističnega področja na mnogo važnejše zasebno področje. Opazno številna posojila svetovne banke v zadnjem času Kosovu, največ za izboljševalne načrte v kmetijstvu, poudarjajo važnost socialističnega področja in upoštevanje zasebne kmete le tedaj, če ti sodelujejo s socialističnim področjem. Za zasebne kmete na Kosovu ni niti poštene odkupovalne mreže za njihove pridelke.

Sleherni pogovor o resnem preustroju jugoslovanskega gospodarskega sistema se izjalovi ob negibnosti sedanjega vodstva. Togost sistema vpliva na storilnost celotnega jugoslovanskega gospodarstva.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 1. jul. 81/12.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: ČRTA POD SISTEMOM SAMOUPRAVLJANJA

Na kongresu samoupravljanja (v drugi polovici junija v Beogradu) je rekel stari partizanski vodja Vukmanović-Tempo: »Že sedem let imamo novo ustavo s pravili za samoupravljanje, že pet ali šest let imamo zakon o združenem delu, že skoraj prav tako dolgo gradijo delegatski sistem — pa še vedno ostaja največ stvari na papirju in sistem ne deluje. Že deset let iščejo pot, da bi določili osebne dohodke, pa je še niso našli. Vse to bi bili lahko uredili že pred 20 ali 30 leti, ker končno so komunisti v Jugoslaviji na oblasti že od leta 1945.«

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 22. jun. 81/3.

josip jurčič

doktor zober

prvi slovenski
psihološki roman

Pri vasi Volčjak stoji grad Pražanek, na katerem živijo dokaj čudna graščakinja, njena šestnajstletna hči Lina in Linina varuhinja, »teta« Amalija Senčar. Graščak je umrl pred šestimi leti na poti iz mesta, kamor je pospremil zdravnika Zobera.

V Volčjak prihaja devetindvajsetletni inženir Ivan Zober razmerit in razdelit gozdove med vasjo in gradom. S prenočiščem ima smolo: prvo noč je prenočil v županovi gostilni, a spati ni mogel, ker so bile v postelji stenice. Z županom sta šla prosit sobo na grad, pa ju je graščakinja zavrnila. Župan je potem v vasi pregovoril Solarja, da je odprl Sivcu kočo doktorja Zobera, čeprav se je Solar branil z vsemi štirimi: sicer je res, da Zober že dve leti ni bilo v Volčjak, lahko se pa čez noč pojavi, in če najde v svoji kajži gosti, bo joj! Zober je zdravnik, živi nekje daleč na Vzhodu, domov prihaja le poredko, ljudje ga imajo za čudaka in hudobnega človeka, v resnici je pa menda dobra duša.

Sivec se je nekega večera srečal

za gradom z graščakinjo. Opravičila se mu je, da mu je bila stanovanje na gradu zavrnila: takrat je bila bolna, pa tudi zaradi hčerke je boljše, da ne prihajajo na grad mladi moški.

Ko ji je Sivec sedaj omenil, da stanuje v Zobrovi hiši, se je silno razburila in vsa njena prijaznost je bila preč.

Sivca je drugi dan obiskala v Zobrovi koči »teta« z gradu in mu prinesla košaro vin in jedi, češ da se je inženir prejšnji dan graščakinja silno prikupil. Pripovedovala mu je o svojem življenju, Sivec pa njej o svojem. Ti obiski so bili potem pogosti. »Teta« je o Sivcu pripovedovala Lini, o Lini pa Sivcu. In Sivec in Lina sta začela sanjati drug o drugem. Sivec je iskal srečanj z Lino.

Vsaj nobene nedelje ni zamudil maše ob desetih in vselej se je postavil pod tisto krčmo, kjer je čakala grajska kočija, da je lahko gospo videl in pozdravil, ko se je vozila s staro teto domov.

In šopek cvetic, ki jih je dobil po teti od gospice za god, je čuval celó z žensko marljivostjo, kar je gospodična Senčar z zadovoljstvom opazila. Teta bi mu lahko povedala, da je gospica Lina zardela kakor pol zrela češnja, ko je to čula, a teta tega zardenja ni opazila, kajti sicer v drugih rečeh tako bistra je bila v tem slepa.

Da je bila v dve mladi srci vržena iskra, iz katere se lahko razgori žar burno plameneče ljubezni, kdo je bil tega kriv kot prvič slučaj, drugič pa ta teta s svojim nehotenim posredovanjem?

Stvaren človek bi sodil: koliko ljubezni potrebnih src leže k večnemu pokoju, ne da bi bila kdaj ljubljena! Koliko ljubezni polnih src nima kam iztresti svojega izobilja, nima kam obrniti tega morda edino plemenitega in blagega bogastva na materialistični zemlji! Ali, če se stvarni človek vrne k navadni besedi: koliko samcev in samic ostane »tako«, samo ker je manjkalo prilike, slučaja ali naredbe, da bi se zavezali.

Tako bi tudi naš Ivan Lisec gotovo kmalu po svojem odhodu iz Volčjaka in od Pražanka gospico pustil iz misli in niti ne pel za slovo s Prešernovim dohtarjem:

Naj teko ti mirni dnevi,
Bog ti živi teto staro!

OSMO POGLAVJE

Nekega jutra je Lisec neobičajno dolgo spal. Prejšnji dan je bil po opravih v bližnjem trgu in tam se je z nekim znancom pomudil dolgo v noč, potem pa prišel kasno domov.

Ko leži tako v najprijetnejšem jutranjem polspanju na postelji, čuje zunaj pred vrati kričanje jeznega človeka, vrata se odpró in v njegovo izbo stopi majhen, suh, star gospod, drobnega obraza, a iskrih oči, sivih las, na glavi rdeč fes, kakor je navada na vzhodu med Srbi in Turki, a sicer starinsko, mestno oblečen.

„Jaši ti vrag dušo! Sto hudičev! Kdo ti je dovolil! Kdo si ti, kaj imaš tu?“

Tako vpije tujec sredi izbe na Lisca, ki se je bil na postelji napol vzdignil, in ga s srditimi očmi gleda in kaže s prstom vrata: „Ven!“

Zadaj se prikaže gospodar, kmet Solar. Na obrazu mu je videti zadrego in strah.

„Gospod doktor...“ poskuša govoriti kmet.

Sedaj je Lisec vedel, kar je precej slutil, da ima opravka z gospodarjem izbe, v kateri je na županovo odgovornost stanoval. To je torej ti-sti Zober!

„Hudič!“ kolne starec Solarja. „Kdo ti je rekel kvartiraj v mojo posteljo vsakega pritepenca, ki teče skozi vas? Pasja vera, jaz ti pokažem!“

In se obrne proti vratom, odide ven ter kriči kmetu, da Lisec čuje: „Naj bo, kdor hoče, iz nebes ali pekla, tega človeka in njegove cape in kar ima, vržeš ven, in sicer precej, če ne, ustrelim tebe in njega. Jaz te bom učil gospodariti z mojo sobo!“

Lisec je še slišal, kako se je Solar hotel izgovarjati, a ni več čul, kaj mu je starec odgovarjal, le posamezni kriki so se še čuli z vrta sem.

Vstal je in se jel oblačiti. Ker je bil iz spanja zdramljen in je cel prizor trajal le nekaj sekund, ni bil Lisec niti izpregovoril.

A položaj mu je bil jasen. V tretje je bil v tem prekletem gnezdu Volčjaku brez stanovanje, vtretič odurno ven vržen. Nad to vasjo mora biti posebno prekletje, ali pa me neki čuden demon preganja, si je mislil Lisec. Tu je vse grobo in nevljudno, grob je bil primer, ki mu ni dal spati

pri županu, grobo ga je bila odpodila gospa z gradu.

„A ta gospod Zober ni najmanj grob, za Boga! Vsa imena kažejo, da je tukaj staroslovanski kraj, tudi ‚Zober‘ ima staroslovanski zven, a staroslovanske gostoljubnosti tu v tem kraju res ni.“

Da ni mogel, prav zato ker je bil preveč iznenaden, ničesar odgovoriti staremu „surovežu“, ki ga je pital kar s „potepinom“, je Lisca tudi jezilo. Obhajala ga je volja, tu počakati, da pride starec nazaj, in ga s svojimi rokami vreči iz njegove lastne izbe, preden jo zapusti. Ne, a poiskati ga in mu dati lekcijo iz vljudnega obnašanja, to je sklenil vsekakor storiti.

Sedaj je razumel, zakaj so mu prej ljudje govorili tako različno o Zobrovem gospodu, zakaj mu je nekoč rekla gospodična teta, da je ti isti doktor Zober strašen človek, o katerem noče niti govoriti, ker jo že mraz stresa, če se ga le domisli. Doktor medicine je, bajje v turški državni službi, tukaj rojen; prej je prihajal sem vsako leto na spomlad in na jesen za nekaj dni. Več ni bil Lisec o njem zvedel niti od Senčariče. Razen pravljice njegovega vznika in Solarja, ki nista mogla biti čisti vir, se zanj do sedaj niti brigal ni. Kakor da bi padel z neba, pride in ga meče na prosto! Da bi ga bil bes zadržal vsaj še nekaj tednov, kjer je do sedaj že dve leti tičal. Kje drugod naj sedaj Lisec išče stanovalje? „Enkrat sem bil v Volčjaku, pa me ne bo nikdar več.“

To je bilo naglo sklenjeno. Po nekoliko premisleka še drugo: kar je imel še izdelati, to je mogel delati tudi iz bolj oddaljenega kraja, čeprav ne tako lahko. Mislil je iz Volčjaka takoj oditi. Svoje stvari je hitro spravil skupaj, ker mnogo ni imel. Kmalu je stalo vse njegovo zunaj pod orehom.

„Ali je bil jezen, Ježeštè!“ je sopihal Solar, ki je bil prišel od župana, kamor je spremil doktorja.

Lisec ga ni bil voljan poslušati, zato je ukazal hlapcu, naj nese vse njegovo v krčmo, kamor se je tudi sam napotil.

Ko je stopil tam v hišo, je našel na sredi izbe stoječega starca doktorja, s turškim fesom, ki je prižigal cigareto. Župan krčmar je z veliko spoštljivostjo držal pred njim na plošči vino, čeprav bi ga bil lahko



ŠMARNA GORA stalno vabi Ljubljance na izlet.

postavil na eno ali drugo mizo v prazni izbi.

Lisec zgubanči svoj najtemnejši obraz, ko zagleda tu starega grobljana.

A le-ta vrže goreč klinček od sebe, puhne dolgo meglo dima iz turške cigarete in vpraša krčmarja: „Ni li ta?“ In nepremično upira oči v Lisca.

Župan pokima z debelo glavo in pravi Ivanu: „Dobro jutro želim, gospod!“

Lisec se usede, ne da bi pozdravil krčmarja in ne da bi pozdravil starca, k mizi pri vratih, kjer je navadno zajtrkoval. Tudu sedaj mu prinese krčmarica zajtrk. Sklep, da bi dal starcu lekcijo o vljudnosti, je v Liscu zdajci omahnil in sedaj je bil odločen ga popolnoma prezirati, kakor da ga ne bi bilo, če ne da povoda, da se pogovor drugače zasukne.

„Tedad je s to stvarjo tako? To je drugače. In ti si bil tačas sam na gradu?“ vpraša doktor.

„Oba z gospodom sva bila, vprašajte ga! Pa ni dala in ni. Obljubila je, a potem je besedo zmaknila, Bog si ga vedi zakaj! Jaz sem dejal že ta čas — ali nisem dejal, gospod inženir? — ‚Baba je baba, naj bo naša v platnu ali pa gosposka baba v žametu.‘ Ni tako kakor človek. Pa je.“

Doktor skoči k malemu oknu in pogleda skozenj.

„Ni li to Kijar?“ vpraša župana. „Je,“ odgovori župan, „in strašno slabo se mu godi. Sin mu je umrl, ki mu je včasih še za kak požirek vina dal — saj veste, da ga je bil Kijar od nekdanj vaje, ko je kot zidar dosti zaslužil, a zdaj na starost ga nima za kaj piti.“

„Pokliči ga sem noter!“ reč Zober.

Na krčmarjev poziv prikrevsá v izbo silno star dedec, sicer širokih kosti, a na obrazu se mu je brala bledest in trohnelost, ki naznanja bližnjo naravno smrt.

„Ali ste še živi, oče Kijar?“ vpraša Zober in mu seže v roko.

Starec se zamolklo in neumno smehlja, videti je, da pozdravljalca ne pozna več.

„Zobrov gospod, ali jih ne poznate več?“ zatuli krčmar dedcu na uho. Zobru pa pravi: „Gluh je, vpiti mu je treba.“

„Ho, ho, ho,“ se razveseli ded in odgovarja na glasnejše vprašanje: „Še majhno, še majhno sem živ, komaj lezem, ho, ho, ho! Prosim Boga, da bi me vzel k sebi, a njegova volja še ni, še ni, ho, ho, ho!“

„Ali bi pili kozarec vina, oče Kijar? Sedite tja le na ogel in pijte!“ reče stari doktor.

„Ho, ho, ho!“ se razveseli dedec. „Bog ti daj zdravje Zobrov Drejček! A tako ne smem reči. Sto sreč in zdravje, gospod!“

In ko je videl Lisec nepopisno ve-

selje, ki je izžarevalo na že bližnji smrti podobnem obrazu, ko je nesel ded z roko, ki se je od starosti tresla, a vendar nekam hlastno dolgo dolgo pogrešano krepilno vinsko kapljico k ustnam, ga je minilo mnogo jeze na Zobra.

Ta deda popusti in se kar brez vsega obrne k Liscu. „Torej vi ste inženir in delate tu za korist občine?“ ga vpraša in se brez zadrege usede k njemu.

Vprašanje je bilo nemško. Kajti znana je našim bralcem nečastna navada pri nas Slovencih, da se rado ogovarja vse, kar se ima za „omikano“, po nemško.

Lisec je bil eden tistih ljudi, ki se ni svojega jezika nikdar sramoval. Odgovori slovensko, kakor je do sedaj čul govoriti Zobra: „To ste slišali.“

„Dober tek vam želim, gospod inženir! Tudi jezo, ki jo imate name, kakor vidim iz vašega glasu, požrite dol!“ nadaljuje sedaj starec slovensko, čeprav v narečju. „Mlad želedec mnogo prenese, torej že lahko poskusite. Davi nisem vedel, da so vas ljudje tu, uboge pare, ki vas potrebujejo, vtaknili v mojo luknjo. Tudi sem se vozil ponoči in poštni voz ne vzbuja po naših cestah dobre volje. Dalje pa, kadar je človek star nad šestdeset let, ima druge živce kakor v vaših letih, posebno če je po značaju tak kolerik kakor jaz. Mislil sem, da je v moji postelji

morda kak popotnik. Česa takega bi tudi vi ne trpeli. S kratko besedo: mladi mož, ne zamerite!“

V istem hipu prinese hlapec v sobo Liščeve kovčke.

Lisec se pusti molčé prijeti za roko. „Aj, kakor vidim, ste iz moje izbe res že vse svoje pospravili. Žal mi je. Ko bi bil prej vedel, bi si poskal ležišče drugje, ker najbrž itak ne ostanem tu dolgo. A kar je, to je. Sedaj je treba, da dobite vi drug kvartir. In sicer pojedete stanovat v grad.“

„Tja ne,“ seže Lisec v besedo.

„Vem, da so vam že enkrat odbili, a prav zaradi tega pojedete. Česar namreč vidva z županom nista dosegla, to dosežem jaz nekoliko lažje, če niso še moje besede pozabili; menda je niso, saj čujem, da so še živi. Počakajte tukaj ali pa idite takas nazaj v mojo hišo, kakor vam je ljubše. Čez eno uro dobite povabilo. Jaz grem, da vam posteljem.“

„Ne trudite se, gospod,“ ugovarja Lisec.

„Nič ugovorov. Nočem, da bi zaradi mene pustili kmete s polovičnim delom.“ To je rekel tako zapovedovalno, da je hotel Lisec odločno ugovarjati.

Vendar: prvič mu je bil stari čudni doktor Zober všeč, drugič pa ni bilo za ugovor časa, ker je bil starec že zunaj.

„Na vsak način odidem takoj da-

nes. Bogve koliko smešnih prizorov bi še imel,“ si je mislil Lisec.

Majhnega dečka je poslal iskat voznika. Natihoma je pa temu župan zunaj pošepnil na uho, naj leže za mejo na trebuh, obraz podpre v dlani in dolgo leži; ko pa pride nazaj, naj reče, da voznika ni najti.

Tačas so še posestniki v Volčjaku zvedeli, da je prišel Zobrov gospod, njih inženirja postavil na cesto, da inženir odide in iz vsega dela ne bo nič. V veliki brigi so se zbrali pred krčmo in se živo posvetovali.

Naredili sta se dve stranki. Prva, s krčmarjem na čelu, je trdila: »Pustite, Zobrov doktor bo že vse spet prav naredil.« Druga je pa klela vse prekleto škrice, ki so tako natančni, kajti »vrag vedi, zakaj ne bi mogla oba spati v Zobrovi kajži, če že inženir noče drugje: eden bi bil na postelji, drugemu bi pa na tleh postlali, par rjuh in kaj za pod zglavje je že dobiti na Volčjaku, ni hudič«.

DEVETO POGLAVJE

Nekaj pred poldnem pridrdra voziček. Lisec, ki je bil na vrtu, je menil, da je njegov voznik, in je pohitel skozi zadnja vrata v županovo hišo.

Tam mu pride naproti gospodinja županja in pravi: »Jezes, grajske gospe so prišle!«

»Vse tri? K vam? Kaj hočejo?« vpraša Lisec; čudi se, čeprav se spomni besedi starega doktorja Zobra, da mu gre v grad po stanovanje. Sluti, da so prišle iz tega razloga.

»Ali, zaboga, kako je vendar to mogoče?« Stopi ven iz veže. Res je stal pred krčmo grajski mali voziček, na vozičku ljubki, sedaj sicer zelo zardeli obrazek plavalase gospice Line, na kateri je bila videti velika zadrega, z vozička je pa bila stopila stara teta.

»Vidite, tako je prišlo: iskati vas moramo in prositi,« pravi starka v tonu, o katerem je bilo težko reči, ali je šaljiv ali resen.

»Zakaj?« pravi Lisec, ki je hotel imeti pojasnilo, in obenem sname klobuk in pozdravlja na vozu sedečo gospico. Nikdar je še ni videl tu v vasi.

»Vi morate z nami v grad. Gospa je zvedela, da ste brez stanovanja, in ga vam sedaj ponuja. Obedve sva vam morali iti izročiti to vabilo, jaz in Lina. Ni bilo drugače. Saj ve-

MARTULJKOVA SKUPINA



ste, kako je pri nas: nagla odločitev in potem ni mogoč noben ugovor. Nanagloma in me obedve, mislite si! A povejte vendar, je li res, da nimate več stanovanja, in za kaj ne, pri svetem Bogu! Saj pogoreli niste, hišica še stoji, videli sva jo. A ko sva tam ustavili, so nama povedali, da ste tu pri županu. Zakaj vendar?»

Tako golči gospodična Senčarica in iz vsega tega je lahko Lisec videl, da o Zobrovem prihodu nič ne ve. Ali ni bil v gradu? Odkod torej njegovo že prej izrečeno vabilo? Ali je naposled res čarovnik, kakor govoré neumni Volčanje? Take misli so v hipu udarile Liscu v glavo, a jih ni izrekel: hotel je čakati in se poučiti.

»Mislim sem, da veste, da je prišel stari doktor Zober, v čigar domu sem bil nastanjen, domov in me prav olikano vrgel na cesto, kot se reče.«

»Doktor Zober tu? Ah!« se kakor prestrašena začudi teta, a Lisec, bolj obrnjen k mladi Lini, govori dalje: »Sicer se pa gospicama srčno zahvaljujem za njun prijazni trud in počastitev moje osebe, kakor tudi prosim, da izročita milostljivi gospé mojo najtoplejšo zahvalo za vlijudno vabilo; obžalujem, da ga ne bom mogel izkoristiti, ker od danes ne potrebujem v tem kraju nobenega stanovanja več: odhajam namreč proč.«

»To pač ni lahko verjeti, gospod Lisec. Teta mi je pripovedovala, da se pomudite tukaj še kake tedne, da imate še toliko dela. Tako ste ji sami rekli pred tremi dnevi,« govori gospica Lina, ki tetinega strahu ob imenu dr. Zobra niti ni bila opazila.

Njen prijetni glas, ki ga je Ivan prvič čul tako od blizu, pa morda še kak drug čut, je tudi njega spravil v zadrego, posebno ker mu je očitala resnico.

»Razmere so se spremenile, gospodična.«

»To vemo. A spremenile so se le toliko, da nimate stanovanja. Zato hočete oditi. Pri nas ga pa zato nečete, ker so vas mama takrat razžalili. A teta vam je že povedala, da so bili bolni. Ne mislite, da so zmerom taki.«

Poslednje besede so bile izrečene z nekako žalostno nevoljo in Lisec je videl, kako je bilo deklici na tem, da bi popravila slab vtis, ki ga

ali je doktor Zober naposled res čarovnik, kakor govoré Volčanje?

je bila naredila nanj njena mati, ko je pri njih prvič iskal gostoljubje.

Proti temu se je bilo težko ustavljati, posebno tako mehku in dobremu človeku, kakor je bil Lisec, dasi je imel trden sklep.

Torej dé: »Da me ne boste krivo sodili, pridem gotovo k vam v grad in se bom milostljivi gospé sam zahvalil ter ji razložil, da bi gotovo njeno prijazno vabilo sprejel, ko bi ne bil že storil sklepa, preden sem dobil ta častiti poziv.«

»Potem lahko préceje prisedete,« hiti dekletce, »glejte, jaz sedem sem, vi pa imate s teto dosti prostora, doma se že še dalje zmenite, naša mama...«

»Nu, dobro, dobro!« pravi teta. »Gospod Lisec, pojdite, stopite brž, da naročiva očetu županu... Vi morate iti z menoj... Potrpi, Lina, majhno...«

S temi besedami vleče stara gospodična Lisca v vežo. Tu, kamor se ni videlo od voza, ga prime za komolec in pravi skrivnostno: »To je naredil ta Zober, ta strašni, da vas naša vabi! Nič Lini ne pravite! A zdaj morate iti, morate stanovati nekaj časa pri nas, lepo vas prosim, ni drugače, zavoljo nas vseh! Tiho! Več vam povem, ko bova sama. Nič se ne ustavljajte, mora biti, čeprav je za vas majhna sitnost.«

Iz kuhinje pride krčmarica. Hitro, kot je tega zmožna le ženska, kadar je treba zatajiti misli, vznemirjenost, veselje ali žalost ali kakršno koli izredno duševno počutje, se obrne Senčarica tudi h krčmarici in ji v isti sapi in v istem skrivnostnem tonu, ki je tudi novi rabi dobro pristojal, govori:

»Kaj neda, mati županja, vi tudi tako mislite? Ker imamo mi na vozu premalo prostora, in se tudi ne spodobi, da bi naložili kakor svetojurski kmetje, pride popoldne naš hlapec k vam, in mu boste naložili, kar ima gospod Lisec, ki bo od danes naprej pri nas v gradu stanoval in kosil in vse.«

Ker ni imela z očetom županom in krčmarjem niti rečice govoriti — to je bil prej samo izgovor, da je dobila Lisca na samo in mu mogla v Linini nenavzočnosti pošepniti, kar je moral vedeti, da se ni več branil — sta odšla zopet k vozu in vsi trije so posedli, kakor se je dalo.

Prej omenjeni kmetje in vaška mladina — od malega županovega Francka, ki je še bosonog in gologlav stal ob oglu v sami srajci in s prstom v ustih, pa do sosedove Cilje, ki se je že začela ob nedeljah po maši ozirati po fantih — vse od blizu je prišlo in tu in tam ali javno ali izza kakega polovičnega zakotja občudovalo lepo grajsko gospico, in čudo čudo, kako je to, da se je enkrat v vas pripeljala in še na delavni dan!

Župan pa je rekel kmetom: »Vidite, kaj premore na gradu Zobrov gospod!«

Kako ne bi tudi Lisec med vožnjo v grad spet izrazil svojega začudenja o čudnem primeru, ki je ne le njega počastil s tako nepričakovanim povabilom, ampak ta posel naložil sami mladi gospici.

Gospica je zardela v dokaz, da je stvar tudi zanj čudna. Po nekaj ovinkih mu je povedala, kar bi bil moral že prej razumeti, da je šla tudi ona šele na izrečni ukaz svoje matere. Ali je šla res nerada? Tega je ni nihče vprašal. Bilo bi vendar prezgodaj, posebno za Lisca.

Gotovo je, da je bila pot do grada za oba prav kratka, dasi pogovor ne tako lahek, kakor bi lahko bil v drugačnih razmerah med temi tremi.

DESETO POGLAVJE

Pod lipo pred gradom je stal stari doktor Zober in pričakoval prišlece. Lisec ga je bil že od daleč zagledal, a vse občutje ga je zadrževalo opozoriti na njegovo prisotnost.

Gospica, ki je sedela poleg njega, ga ni videla prej, kot ko so bili že v dvoru. Morala ga je tudi spoznati, ker je naglo prišla Senčarje-

vo za roko in rekla z vzdihom, o katerem Lisec ni mogel vedeti, ali je veselje ali samo zanimanje: »O teta, teta, pogledajte, kdo je pri nas!«

Teta se je počasi obrnila, pogledala, kakor bi ne bilo zanjo nič novega, a ni nič odgovorila.

»Tisti čudni doktor, ki nič ne govori — od kod je prišel? Včasih sem se ga bala. O, sedaj se ga pa nečem več, prav v oči mu pogledam,« je brbljala mala gospica.

To je bilo za Lisca zopet več kot mučno. Torej mu je človek, ki se ga ljudje tako boje, ki ga je danes zjutraj vrgel iz postelje, priskrbel to stanovanje!

»Zakaj ste se bali tega starega gospoda?« vpraša Lisec gospico, a ta le z glavo zmaže: bili so že preblizu in takoj že pred vrati, ki so držala v vežo.

»Vidite, da sem besedo držal!« je glasno klical doktor proti Liscu. Za obe gospodični se niti zmenil ni; kakor da bi ju ne bilo tu, ni pozdravil nobene.

Šele ko sta obe stopili z voza in stali pri Liscu, se je starec obrnil k njima in rekel gospodični Lini: »Aj, aj! Kako smo zrastle! Že zrelo, da bi kakega pametnega človeka okradlo za tisto malo razuma, kar mu ga ostane od drugih ljudi! Je že tak obraz! Sicer se pa smeta moji dami pomakniti v svoje notranje prostore ali kamor hočeta, danes bom enkrat jaz predstavil gospé novega gosta. Vi, lepa gospodična — kako se že pišete? Veste — da bom vedel!«

To zadnje je govoril Senčarici, a z ugrizljivostjo, da sta se obe že obrnili proti veži, ko je stari končal in rekel Liscu: »Stopite tu z menoj nekaj korakov gor in dol, da vam dam potrebna navodila, gospod inženir! Tukaj ni vse tako gladko, kakor sem mislil.«

Lisec stopi korak nazaj in mirno pravi: »Obdržite, gospod, svoja navodila zase! Vidim, da niste tu posebno priljubljena oseba, da se tudi ne obnašate do žensk kot omikan hišni prijatelj, ampak da vzbujate nekakšen strah. Zakaj, to je vaša stvar. Vendar, kar se mene tiče, ne potrebujem pomoči od vas. Vaša naklonjenost bi mi bila tu celó v škodo.«

»Ha, ha, ha,« se zasmije starec.

A Lisec nadaljuje: »Kar imam tu opraviti, opravim sam, in tega malo.

Tudi svoje besede vam ni treba držati, ker nisem od vas prejel nobene obljube. Oprostite torej, da vas prosim, da te moje z vso odločnostjo govorjene besede vzamete enkrat za vselej na znanje in mi potem dovolite, da svoje zadeve tu v gradu in drugod odslej naprej sam opravljam. Da sem bil do sedaj slučajno vaš gost, za to se vam ima zahvaliti občina, ne jaz. Zbogom.«

»Ha-ha-ha! Sedaj pa morda mislite, ljubi moj prijatelj, da ste me do tal potolkli. Navsezadnje so vam ženske med potjo v glavo vlile nekaj svojih predsodkov. Ta starka me ima tako rada kot jaz njo. Nič ne de. Toliko vam rečem: ali hočete ali ne, sedaj ni drugače, vi ostanete vsaj nekaj časa tukaj. Sedaj je že vse narejeno. In ker veste, da je ta... ženska tu v gradu nekako... nu, saj veste, kakšna je! Bodite pametni, ali pravzaprav, ne ustavljajte se ljudem, ki vedo, kaj vam svetujejo. Ko bi bil prej vedel, kako stvari stoje, nu, bodite uverjeni, da vas bi bil pustil iti, kamor bi hoteli. Za nekaj goldinarjev več, katere bi že še poiskali, če bi bilo treba, bi naročil za občino drugega inženirja, če sem ji jaz enega s svojega ležišča prepodil. A sedaj sem vzel stvar v roke in kar Zober prime, ne spusti. In da sem jo izvedel, moral sem za vas celó lagati...«

»Bilo je zelo nepotrebno, gospod doktor,« seže Lisec pikro vmes.

»Tu imam škodo in odgovornost spet jaz sam, torej molčite! Povem vam, ne delajte si mene za sovražnika!« To je rekel s tako iskrim in bodečim očesom, da ni Lisec nič odgovoril. Kako da si ta človek upa ž njim tako govoriti?

Zober je dalje rekel: »Lagajte malo z menoj ali pa molčite, kadar vas nihče ne vpraša, kdo in od kod ste, s kom ste v rodu in s kom ne. Sedaj pa tiho, in pojdite z menoj, ne bodite čudni!«

Lisec se ni mogel braniti, ker to je bil čisto drug ton. Gnala ga je tudi neka radovednost.

»Kar mora biti, mora biti. In vi vendar ne boste delali sitnosti,« je nadaljeval Zober, »ki se tu, kakor zdaj stvari stoje, gotovo naredé, če ne pristanete na moje besede in na to, kar sem naredil. Sicer vam moram jaz prepustiti svojo sobo ali se pa dvobojuja — kar hočete!«

Lisec se je domislil, da mu je ne-

kaj sličnega rekla tudi gospodična Senčarjeva. In dvobojeval se, nu, do sedaj še ni. Vdal se je torej brez daljšega ugovora in šel z doktorjem v zgornjo sobo. Molčé sta koračila po stopnicah.

Gospa Langmanova je sedela v veliki sobi v prvem nadstropju na zofi sama in brez dela. Z dlanjo si je podpirala težko glavo in zrla srepo predse. Tenke zavese na oknih so bile zagnjene, tako da je bilo v sobi napol mračno.

Ko sta došleca vstopila, je vstala, in Zobra, ki ga je najprej videla, s hlastno nevoljo nemško vprašala: »Kaj spet hočeš?«

Starec je molčé predstavil Lisca, samó z roko, in raztegnil svoj stari, suhi obraz s svetlimi očmi v čuden, neprijeten nasmeh.

Lisec se pokloni. Ker zapazi na obrazu graščakinje izraz neke čudne razburjenosti, ja, celó nekaj podobnega onemu hipu, ko ga je zapodila iz svojega doma, češ da ima oči nekega Andreja — sedaj mu to spet prihaja na misel, ker se mu zdi, da ga gospa gleda naravnost v oči, kakor bi mu hotela isto očitati — se mu ne zdi primerno, da bi kaj rekel, in tako nekaj sekund vlada tišina.

»Zakaj mi niste takoj tedaj povedali vsega, kdo ste?« izpregovori naposled gospa s prisiljenim glasom.

»Kako mislite, milostna gospa?« vpraša Lisec, ki ni vedel, kaj bi lahko na to odgovoril.

A gospa samo odkima kakor brez misli — nič ne odgovori. Nekako toplo pogleda doktorja, ki se je bil usedel na stol; potem pravi čez nekaj hipov: »Torej nevesto že imate? Lepo in bogato? Prav je to.«

»Kdo mu bo sobe odkazal?« reče doktor Zober. »To mu povej, pa smo pri kraju!«

Gospa pozvoni. Pride Senčarica. Z nejevoljo pogleda Zobra, nekako s strahom Lisca.

»Pokaži mu sobe, kjer hočeš!«

Lisec nekaj spregovori, a graščakinja ga ne posluša; tiho sedi kakor kip.

On se poslovi, Zober še ostane.

Kaj sta govorila, ne vemo.

Čez dobro uro, ko je bil Lisec pravzaprav proti svoji volji kvartiran v gradu, so videli tudi starega Zobra s tako brzimi in lahki korački korakati od grada, kakršnih bi

njegovim letom nihče ne prisodil. Starec je imel baje spočetka zelo temen in zaskrbljen obraz, naenkrat je pa dvignil glavo, stresel dolge sive lase pod rdečo kapo in se glasno zakrohotal, da so ga slišale plevice na polju in se ga zbale, potem pa uganile, da so vsi gosposki ljudje posebni ljudje.

ENAJSTO POGLAVJE

Da je prišel doktor Zober v Volčjak »na vakance«, kakor so kmetje učeno rekali, to je bilo daleč naokoli mladim in starim hitro znano.

On je bil povsod in nikjer, govoril je z vsakim in z nikomer, ta ga je videl tam, oni je zopet pri svoji duši trdil, da so ga ob istem času videli otroci daleč proč drugje. Največ so ga pa ljudje nahajali po hosti in v gozdu.

V sredo popoldne ob petih so se kopale pastirice iz Volčjaka — mlade deklice, stare osem, devet, dvajset do štirinajst let — v tolmunu potoka, ki teče preko zaraslega vaškega pašnika, ker je bil vroč dan, skrite v varstvu jelševih grmov. Male nimfe so veselo regljale in raztepale po vodi, sonce se je ostro upiralo v gole, gornje dele mladih teles, ki so moleli iz vode. Pastiricam je bilo prijetno v vodi, da niso vedele, kaj bi počele. A glej groza: naenkrat stoji ob bregu na levi oni čudni Zobrov gospod, s puško na rami — in prestrašene kakor žabe v vodo poskačejo dekletca iz vode, hlastno pograbi vsaka svoje pol obleke in, kot bi trenil, zginejo na drugem bregu v goščo.

A ko se, tresoč se od straha, prve oblečejo in prilezejo iz gošče med listji opazovat, ali je mož še pri vodi, ga ni bilo nikjer več; izginil je, ostal je pa med mladimi pastiricami strah: več dni se tja v tolmun med zelenim jelševjem niso upale kopat.

Drugikrat so mali pastirji, boso-peti in mršavi, a čvrsti volčjaški dečki, »bili svinjko«. Naenkrat se je prikazal med njimi Zobrov gospod. Jenjali so takoj; nekateri so se boječe umaknili, drugi pa, bolj pogumni, so sneli kape z glav in izpod čela pol klubovalno, pol radovedno, a ne posebno korajžno pogledovali. In ko jih je začel gospod ogovarjati, naj dalje igrajo, niso hoteli. Ko je obljubil vsakemu srebrn groš, so začeli igrati samo trije, drugi mu ni-



V TIVOLIJU v Ljubljani

so verjeli, da bo naposled res dal groš — pa so bili potem svojim tovarišem grozno zavistni, ko je dal Zobrov gospod pred odhodom v resnici onim trem vsakemu po groš, njim pa, ki ga niso slušali, ničesar. O treh groših je govoril tisti večer cel Volčjak, to je bila vest kakor v mestih važen telegram z bojišča.

Sicer pa je imel ta Zobrov gospod še druge posebne lastnosti. Kadar je šel mimo znamenja, ki je stalo sredi vasi in imelo naslikanega sv. Jurija, se ni odkril kakor možje, niti ni naredil križa kakor žene, takó da bi človek dejal, da ni dober kristjan. A zadnjo nedeljo je bil vendar v cerkvi. Fajmoštra ni sicer nikoli iskal niti kaplana, torej ni maral za te gospode, bi dejal — a Remenčkovega Uršlja, ki je bila tako božja ženska, da je hodila vsakih štirinajst dni k spovedi, ga je ondan videla piti vino pri fajmoštru na Svetem Ahcu, tri ure od Volčjaka — ki je »star gospod in sloveč posebno zato, ker je dober z vsakim, ki prinaša k njemu torbo svojih grehov«.

Vse to so pripovedovali Volčjanje o Zobrovem gospodu in še več podobnega. Na primer tudi tole:

Zabrdski mlinar, čigar dve kolesi tečeta v zakotju med gradom in Volčjakom, kake četrte ure od vasi, ima študenta, ki že osem let hodi v mesto v šolo, sedaj se že pol po gosposko nosi, zna že brati in pisa-

ti in najbrž že celó nemško, ter neprenehoma bere in bere, da je od same učenosti že ves bled in zelen. Tega študenta iz zabrdskega mlina je dobil Zobrov gospod nekoč na poti, ko je hodil skozi Volčjak, ga ustavil, dolgo izpraševal, celo uro ž njim govoril — kar se ni še nikomur prigodilo — in mu nazadnje dal tri zlate cekine, take, da nihče v Volčjaku ni vedel, koliko veljajo v navadnih novcih, niti sam mlinški študent ni vedel tega, dasi zna že nemško, hodi ob nedeljah kositi k fajmoštru in je tako učen, da je od same učenosti ves bled in zelen. Da je celo uro govoril s študentom, je bilo Volčjanom tem bolj čudno, ker se pri drugi priložnosti, ko je sodni »adjunek« šel skozi vas in ostal v krčmi, ni doktor Zober niti ozrl, nikar da bi govoril z njim ali vsaj z baričem, dasi bi ju gotovo znal ogovoriti, kakor mora biti med gospodo.

Eden njegovih glavnih čudežev je bil, da so mu Solarjevi pošiljali po meso in mu ga prinašali, a ga ni dal vselej pečti ali kuhati. Od kraja so mislili, da je tudi surovo meso kakor sivi volk. A Solarica je povedala, da ga kuha sam. In kako ga kuha? Tako, kakor ga nikoli nihče ni in ga ne bo: ljudje božji, na mizi in brez ognja! Nobenih drv ni: Kar nekakšen višnjevi plamen se naredi okoli čudne svetle škatle in meso se kuha samo. Če to ni coprništvo, kaj pa je?

bo še

kako diha in niha življenje naših ljudi po zahodni Evropi?

iz zdomstva

Msgr. Ignacij Kunstelj — odšel v večnost

Kdor je imel srečo, da je kdaj v življenju srečal msgr. Kunstlja, mu je bilo brž jasno, da je naletel na čudovitega človeka: visoka postava, neobičajno lepi, plemeniti obraz, poln miline in miru, posebljena skromnost in dobrot, bolj pazljiv poslušalec drugih kot ljubitelj mnogih svojih besed. Kot duhovnik je bil g. Nace — tako smo ga najrajši imenovali — predvsem dušni pastir,



to pa iz vsega srca. Skratka: bil je čist človeški značaj, duhovnik brez sence, dušni pastir po božji volji. Kaj pomembnejšega bi lahko o njem še zapisali?

Kljub vsemu bo marsikoga zanimal življenjski okvir pokojnika.

Rojen je bil na Vrhniki (1908) iz družine s sedmimi otroki. Po novi maši (1933) je kaplanoval na različnih župnijah (Škocijan, Velike Lašče, Zagorje), nato pa župnikoval na Rakitni in se istočasno pripravljaj na doktorat. Ta študij mu je preprečila vojna. Postal je kurat primorskih domobrancev — kako naj bi se tako dober človek, ki mu je bilo že skratka jasno, da gre pri NOB dejansko za stalinistično revolucijo, pridružil le-tej? — po vojni pa zapustil domovino, bival dve leti po italijanskih in nemških begunskih taboriščih s skupino demokratskih Slovencev, ki jih je potem (1948) spremljal v Anglijo in zanje tam osnoval dušno pastirstvo.

Skoraj trideset let tega dela, znamenovanega z ustvaritvijo Slovenskega doma v Londonu, neštevilnim obiskom slovenskih družin, posredovanji in iskanjem služb zanje, vsakovrstni pomoči, zlasti pa delom v božji razsežnosti — pomeni zlato dobo življenja in dela msgr. Kunstlja. Ko bi spregovorili tisoči in tisoči občasni stanovalci v londonskem domu, večinoma študentje iz Slovenije, o pokojnikovi gostoljubnosti, ko ni nikogar spraševal po njegovem svetovnem nazoru, marveč slehernika zastoj sprejel v dom in mu nudil tudi hrano in jim vsake poletne počitnice prepustil celó svojo spalnico, bi spontano priznali njegov »krščanski komunizem«. Kaj vse bi lahko povedali še »angleški« Slovinci, ki jim je bil tako dolgo več kot najboljši oče!

Tako zaslužnega moža niti v Rimu niso mogli spregledati: imenovali so ga za monsinjorja (1966) in za direktorja vseh dušnih pastirjev za Slovence v zdomstvu in izseljenstvu (1967). Da bi to nalogo lažje vršil, se je preselil za nekaj let v Rim (1968), kasneje se pa spet vrnil v London (1972). V vsem tem času je bil povezan z verniki svoje »svetovne« župnije po duhovniški reviji *Omnes unum*, posebnih okrožnicah,

pismih, osebnih obiskih (bil je večkrat v ZDA, enkrat pa v Avstraliji in Argentini) in molitvi — vse te zveze je sam omenil v pogovoru z Našo lučjo (1971).

Ko je čutil, da svoje odgovorne službe ne more več vršiti, se je umaknil v pokoj (1977): slovenski župnik v Stuttgartu g. Turk mu je našel mesto hišnega duhovnika v nekem tamkajšnjem domu za stare ljudi, ki ga upravljajo slovenske redovnice.

Msgr. Kunstelj je umrl v Stuttgartu na prvi petek v avgustu (7. avgusta).

Pokojnika je pokopal ljubljanski pomožni škof dr. Lenič ob spremstvu štirinajstih duhovnikov in dvesto vernikov (čeprav je bil pogreb sredi počitnic!). Novi grob je okrasilo pet vencev in košarica rož: dva venca iz Anglije, po eden iz Nemčije in Francije, eden od nemške Caritas.

»Svet je postal ob tem odhodu bolj ubog,« je dejal pri govoru škof Lenič. Isto občutje je napolnjevalo vse, ki so bili pri slovesu od tega izrednega moža.

Našemu predobremu g. Nacetu račun pred Bogom ni mogel biti pretežak. Kljub vsemu se ga spominjamo z molitvijo, morda le še potrebuje očiščenje. On sam naj nam bo pa še »dolgo, dolgo bakla nema, ki potnikom samotnim v noč gori« (po Balantiču).

anglija

24. maja smo praznovali v Bedfordu na Angleškem naš »Slovenski dan«. Lahko rečemo, da je bil to pravi slovenski praznik, praznik prijateljstva, srečanja, praznik bratstva. Slovenski otočani kar enodušno ponavljajo: »Bilo je lepo, res zelo lepo!«

Dvorana je bila kar premajhna za nekaj sto rojakov, ki so prihiteli na ta dan v Bedford praznovat.

Hvala Bogu za lepo vreme, da smo se lahko podili po zeleni travi in s tem omilili natrpanost v dvorani!

Naši častni gostje so bili pevci Slovenskega pevskega društva »Zvon« iz Nizozemske. Njihov du-

hovni vodja g. Vinko Žakelj nam je maševal. Klena in očetovska je njegova beseda. Saj poznamo njegov refren, ki se vedno ponavlja, kot pri evangelistu Janezu, Gospodovem ljubljencu: »Bratje, držimo skupaj, pomagajmo drug drugemu!« Kako so slovenski slavčki iz Nizozemske zapeli, naj pove samo dejstvo: mnogim so se orosile oči.

Ponovimo tudi to, kar je bilo rečeno v pozdravnih besedah:

Danes govori naš »Slovenski dan«. Govori vaša prisotnost, govori vaše prijateljstvo, govori slovenska duša, ki je rada židane volje, ko se prijatelji zberó. Zato ne bomo veliko govorili. Dolžni smo povedati le besedo zahvale. Hvala g. Vinku Žaklju, hvala pevcem in spremljevalcem pevskega društva »Zvon« iz Nizozemske. Prinesli ste nam svoje prijateljstvo, svoje bogastvo življenjskih doživetij, tudi Slovenca-izseljenca, tam z evropske celine. Prinesli ste nam slovensko pesem, ki je lepa kot češnjev cvet, kot majske šmarnice.

Kličemo vam od srca — hvala!

Hvala tudi vam, ljubi slovenski rojaki! Iz vseh vetrov širne angleške zemlje ste prihiteli sem. Imenovali bi vas — mlada srca. Zvestoba je namreč vedno mlada, velikodušnost in pravo prijateljstvo sta vedno mlada. Hvala vam za vašo gostoljubnost, za vašo zvesto naklonjenost! Tako je lepa, slovenska, božja!

Prisrčen boglonaj vsem našim pridnim, tihim sodelavcem, ki so pripravili ta dan. So kot temelj, na katerem stoji hiša.

V začetku junija smo v Londonu pokopali go. Heleno Maljavec, doma iz okolice Ilirske Bistrice. Gospod ji je naklonil visoko starost — 92 let. Zadnja leta je povsem obnemogla in hčerka Helena ji je stregla z vso požrtvovalnostjo. Naj se pri Gospodu odpočije!

avstrija

DUNAJ

Praznik sv. Rešnjega Telesa je bil za slovenske Dunajčane velik praznik. Na obisku je bil narodni direk-



Pokojni dr. Franc Breznik iz Linza

tor za slovenske izseljence ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič, ki je 11 mladim podelil zakrament sv. birme. Dva otroka sta pa prvič pristopila k sv. obhajilu.

Zbrali smo se v klaretinski kapeli na Bennogasse 21. Škofa je pozdravil najprej slovenski dunajski dušni pastir p. Stanko Rijavec, klaretinec, potem pa dva birmanci, ki sta škofu poklonila šopek nageljnov. Škof je v nagovoru pozival Slovence, naj čuvajo verske in narodne svetinje tudi v tujem svetu.

Po obredih so se zbrali škof, duhovniki in birmanci s starši v bližnji gostilni k večerji. Zraven so bili tudi pevci, študentje, ki so oblikovali mašo. Škof dr. Lenič se je razgovarjal prav po domače z ljudmi. Prednost naših birm na tujem je prav v tem, da so te vrste slovesnosti zelo domače, ko ljudje dobijo ožji stik s škofom.

Ob svojem obisku je škof dr. Lenič obiskal tudi direktorja pastoralnega urada, mons. Schwarzenbergerja in dunajskega kardinala dr. Königa, kjer se je razgovarjal o slovenskem dušnem pastirstvu na Dunaju. V teku časa se je pokazalo, da je na Dunaju veliko več naših rojakov, kot je od začetka izgledalo. Lasten dušni pastir je res neobhodno potreben, bolj kot v katerem drugem kraju v Avstriji.

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — V soboto po Vnebohodu, 30. maja, je umrl najstarejši Slovenec v Linzu, dr. Franc Breznik.

Rojen je bil 28. marca 1897 v Ivanjcih pri Gornji Radgoni. Gimnazijo je napravil v Mariboru, medicinske študije pa na Dunaju in v Gradcu. Deloval je kot praktični in zobni zdravnik v Gornji Radgoni. Leta 1939 je prišel v Celje. Med vojno leta 1943 se je moral preseliti v Linz, kjer je začel delati kot zobni zdravnik. Zobno prakso je izvrševal do leta 1975, ko je stopil v pokoj.

Zadnja leta svojega življenja je preživel v Starostnem domu pri Sv. Tereziji v Linzu, ki ga vodijo sestre frančiškanke. Pokopan je bil 3. junija poleg pokojne žene na pokopališču v St. Martinu. Njegovim trem sinovom, eden živi na Dunaju, dva v Nemčiji, naše iskreno sožalje!

Da je bil pokojni dober Slovenec, je pokazal tudi s tem, da je pred leti dal 30.000.— šilingov za semenišče v Mariboru in v testamentu zapustil 100.000.— šilingov celovski Mohorjevi družbi. Naj v miru počiva!

Smrt je letos še enkrat posegla v naše vrste. Pobrila nam je fratra Cirila Jurečiča. Rojen je bil v Velikem Mraševu, nedaleč od Krškega, 18. junija 1906. 1922 je na Dunaju vstopil v red šolskih bratov, ki jih je ustanovil leta 1681 sv. Janez de la Salle. Od leta 1928 pa do 1976 — razen par let, ko je deloval v Zagrebu — je bil vzgojitelj in ekonom v zavodu »Stephaneum« v Bad Gaiersnu na Gornjem Avstrijskem. 1976 ga je zadela kap. Zato so ga prestavili na grad Maria Laubegg blizu Lipnice (Leibnitz) na Štajerskem.

Majda Kerec (Asten-Linz) in Karl Neubacher pred poročním oltarjem



Tam je zaključil svoje zemsko potovanje v nedeljo, 29. marca, in bil pokopan na redovnem pokopališču, kjer počiva še nekaj slovenskih šolskih bratov.

Pokojni Martin, kot brat Ciril imenovan, je bil vedno zaveden Slovenec. Še malo pred smrtjo je pisal izseljenskem duhovniku v Linz navduševalno pismo. Ko ga je ta v juniju hotel obiskati, je izvedel za njegovo smrt. Nekdanja izseljenska duhovnika iz Gradca in linški so ga obiskali na grobu in tam pomolili za pokoj njegove duše.

Doživeli smo pa tudi nekaj veselih dogodkov. V uršulinski cerkvi v Linzu smo imeli prvič poroko.

Prav na dan, ko je dopolnila 21 let, se je poročila gđc. Majda Kerec iz Astena s Karlom Neubacherjem. Majda je rojena že v Linzu, oče Viktor je pa doma iz Vidonec in mati Gizela, rojena Gubič, pa iz Trtkova pri Gradu. Klopi v prostorni cerkvi so bile polne; na koro je prepeval slovenske pesmi cerkveni zbor pod vodstvom organista g. Zoreta. Bila je res lepa slovesnost.

Novima zakoncema želimo obilo božjega blagoslova na skupni življenjski poti.

Na binkošti je bil krščen v Astenu prvorojenec Wolfgang, sin Kereca Vladimira in Margit, rojene Pixa in Litschaua (Spodnje Avstrijsko). Očetovi starši so prekmurski rojaki,

oče Anton iz Prosečke vasi, mati Emilija, roj. Ficko, pa iz Vidonec.

V nedeljo, 12. junija, smo hoteli iti na izlet v Almtal. Ker pa ni bilo pravega odmeva, je načrt padel skoraj v vodo. Skoraj, a ne čisto. Manjša skupina se je le peljala in uživala lepoto narave ob vremenu, ki si ga je letos lepšega komaj bilo mogoče misliti. Ob izviru gorske vode smo na ravnini imeli piknik in se proti večeru zadovoljni vrnili domov. Vsem, ki jih ni bilo zraven, je lahko žal!

SALZBURŠKA

HALLEIN — Ker je halleinska far-na cerkev dostikrat zasedena, smo se kar navadili hoditi k maši v Marienheim, ki ga vodijo halleinske šolske sestre. Seveda, če bi nas bilo veliko, bi bila kapela premajhna. Ker so pa nekateri preveč »bogaboječi«, pa najdemo vsi prostor. Hvala vsem, ki redno prihajajo in si vzamejo za mašo potrebni čas!

SALZBURG — Pri junijski maši smo doživeli v Salzburgu res lepo presenečenje. Na obisku v Salzburgu so bili *slovenski Korošci* iz Podjune s sr. Lucijo iz Tinj. Po Salzburgu so jih vodili naši bogoslovci in jih pripeljali tudi k slovenski maši. Tako lepega in ubranega petja še nismo imeli, čeprav so nam včasih

bogoslovci pred leti prepevali. Pa skoraj vsi so pristopili k obhajilu.

Lepo je, da so si koroški rojaki vzeli čas in prišli med nas. Ko bi bili salzburški Slovenci tako zavedni, bi imeli skoraj vedno cerkev polno. Prav prisrčna jim hvala.

Pri julijski maši smo bili pa samo stari navzoči. Le ena oseba je bila mlajša kot 60 let. Res je bilo slabo vreme, ki se ga pa nad 80-letni g. Kraup in skoraj 80-letni g. Orehek nista ustrašila.

TENNECK — Na drugo julijsko nedeljo smo imeli čevapčiče, ki sta jih pripravila in pekla g. in ga. Cimerman. Ker je bilo vreme krmežljivo, smo se zatekli po maši kar v dvorano. G. Adolf Namestnik je prinesel s seboj harmoniko, da smo lažje prepevali, čeprav nas ni bilo ravno veliko po številu. Pa se je kljub temu razpoloženje lepo dvigalo.

Pri maši pa sta ponovila *prvoobhajilno svečanost* Ladislav Imperl iz Freilassinga in Marjanica Krklec iz Vorwiestala nad Oberalmom. Manjkala je Dolinarjeva Helena iz Bischofshofna, ker se je njen oče Jernej moral zateči v bolnišnico zaradi pljuči in živcev. Slovesnost je bila prav prisrčna.

Odslej naprej bomo povsod, kjer bodo prvoobhajanci, ki sicer opravijo prvo obhajilo v okviru šole, ponovili tudi v naši skupnosti. Zato vse starše naprošam, da me pravočasno obvestijo, da bomo take slovesnosti pripravili.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Nova članica božjega ljudstva: V družini Kovalefszki Lasla in Jarc Elizabete se je rodila hčerka, ki jo bodo klicali Emily. Naj ljubko dete prinese v družino obilje veselja.

Novo ognjišče: Gđc. Veronika Kidrič in Opplabbeeka je sklenila zakonsko zvezo z g. Lukom Binne-mans. Iskreno čestitamo in želimo vso srečo. Ga. Veronika je zvesta članica »Vesele mladine«. Želimo ji,



Starši in prvoobhajanci v Tennecku

da bi dobila svoji izobrazbi odgovarjajočo službo. Na ljudski svatbi se je okrog novoporočencev in njihovih staršev zbralo zelo veliko ljudi in vsi so bili bogato pogoščeni.

Naši bolniki: ga. Ana Virant iz Maasmechelena je že pred meseci dobro prestala operacijo na očeh. V bolniški oskrbi je bil tudi njen sin Alojz.

Težko je zbolela ga. E. Lipovšek. Pomagali so ji v Leuvenu in v Genku.

G. Jan Novak iz Opglabbeeka se mora od časa do časa zateči po pomoč v rudarski sanatorij v Lanaken.

Zvesta pevka in blagajnica društva »Slomšek« gdč. Majdi Globokar je bila v zdravniški oskrbi v Genku.

Njej in vsem našim bolnikom pošiljamo posebne pozdrave.

Naši rajniki: Nismo še poročali o smrti dalmatinskega Srba, g. Štefana Radića, upokojenega rudarja. V Belgijo je rajni prišel po drugi svetovni vojni. Bil je vedno zvest član naše skupnosti — zares blaga duša in dober prijatelj! V zadnjih letih je veliko trpel. V domovino, katero je zelo ljubil, se nikoli ni vračal. Ohranili ga bomo v lepem spominu. Naj dragi Bog uteši njegovo hrepenenje po sreči!

»Slomšek« v Franciji: »Slomškov« pevski zbor in »Vesela mladina« sta obiskala Slovence v Mericourt. Bili so prijazno sprejeti. Ogledali so si bojišča iz prve svetovne vojne, kjer so si stali nasproti Nemci in Kanadčani. Popoldne so pevci in plesalci imeli svoj program v Slovenski hiši.

G. Stanko Kavalir in njegovi sodelavci so nas prijazno pogostili, za kar se iskreno zahvaljujemo.

- Opozarjamo na »Slovenski dan«, ki bo v soboto, 10. oktobra, v Eisdenu v Kultureel centru. — Začetek bo ob 4. uri popoldne. Naj nihče ne manjka!
- Bodimo solidarni!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Kar v časovnem redu nekaj novic, žalostnih in veselih iz zapadnega dela Belgije:

V nedeljo, 14. junija, je naš izseljenjski duhovnik *krstil* malega Jona-



tana, drugega sinčka v družini Rušt-Cormonst. Mladi družini iskreno čestitamo!

V Obourgu pri Monsu je 17. junija *umrl* g. Avgust Jermol, ki se je rodil leta 1910 v Tolminu (Slovenija). Njegovi ženi ge. Evgeniji Nootens naše sožalje!

V Farciennes je nepričakovano *umrl* g. Ciril Škrbč v 51. letu starosti. Rodil se je leta 1930 v Stavči vasi (Žužemberk, Slovenija). Kot mlad fant je prišel v Belgijo in delal ves čas v rudniku; nekaj let je sedaj že užival invalidsko pokojnino. Leta 1961 se je poročil z Zofijo Zieba, Poljakinja po rodu: imela sta 6 otrok! Pokojni Ciril je bil dober delavec, zaveden Slovenec in skrben oče številni družini, dasi ni bil deležen s strani svojih otrok vse pozornosti in ljubezni! Njegovi ženi in otrokom naše iskreno sožalje!

V bolnišnici St. Joseph, Gilly, je 11. julija *umrl* g. Maurice Schotsmans iz Fleurusa, mož naše rojakinje ge. Olge Gruden. Zadel ga je srčna kap. Pokopali so ga na pokopališče Vieux-Campinaire v Fleurus. Njegovi ženi in sinu Andreju naše sožalje.

Prav lepo je uspelo letošnje *slovensko romanje* k Mariji Pomočnici v Bon-Secours pri Peruwelz v nedeljo, 12. julija. Iz Charleroi in Borinage smo prišli v skupnem avtokaru, nekaj jih je prišlo s svojimi avtomobili.

Lepo smo molili in prepevali Mariji v čast v tej starodavni baziliki

Birmanci in birmanke v Parizu s svojimi botri in botrami

— v slovenskem jeziku! Nazaj gredé smo se ustavili še v Valenciennes na glavnem trgu.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma, Impasse Hoche.

Obisk mariborskega škofa, birma in prvo obhajilo: Na Vnebohod je bil med nami mariborski škof dr. Franc Kramberger.

Vsi smo ga z velikim veseljem slovesno sprejeli, zlasti pa še birmanci, katere je potrdil v veri in Svetem Duhu (Nicolas Cor, Filip Hanžek, Boris Komen, Irena Kopačin, Sonja Kopačin, Sergij Ninin, Lucie Škrli in Marko Vadrjal) in prav tako prvoobhajanci, ki so iz njegovih rok prvič prejeli Kristusovo telo (Dominik Božič, Céline Cor, Darko Kopačin, Palči Ninin, Izabela Pal, Krištof Pal, Sandra Slavič, Noelle Šantelj, Klara Valant, Zdenka in Marjan Veler, Simon Vidmar in Jasna Zadnik).

6. junija *sta se poročila* Silvester Kopačin in Corine Virolle; vsi jima



Mariborski škof dr. F. Kramberger obhaja v Parizu enega prvoobhajancev.

želimo obilo sreče in božjega blagoslova na njuni življenjski poti.

V lepem številu smo se z narodnimi nošami in svojo zastavo 13. junija udeležili *maše narodov v pariški katedrali*. Vsak narod je pri maši daroval za zavod pohabljenih kak svoj tipičen dar. Slovenci smo darovali veliko potico, ki jo je spekla gospa Drenikova.

Zaključek šolskega leta v nedeljo, 14. junija, je pokazal in dokazal, s kako resnostjo in prizadevnostjo vsi jemljejo svoje delo: starši in otroci, pa seveda vsi, ki sodelujejo pri učenju veronauka in slovenskega jezika. Dosedanji uspehi nam dajejo veliko upanje za bodočnost.

Kulturna prireditev in srečanje 20. junija sta lepo zaključila delovno dobo pred počitnicami. Pod vodstvom Vojka so člani društva pripravili doživeto kulturno prireditev, ki bi bila lahko v ponos vsaki skupnosti. Družabno srečanje je pa tudi lepo potekalo ob zvokih »Pariških slavčkov«.

Vsem, ki so sodelovali, čestitamo, in vsem, ki so bodisi z delom, bodisi s pogačami pomagali, pa topla zahvala!

Mnogi rojaki so že v juliju odšli na počitnice, drugi pa v avgustu, vsi pa se bomo zopet dobili v septembru, ko bo treba zavihati rokave, pljuniti v roke in krepko prijeti za delo, da bo Dom res vsem versko, kulturno in narodno ognjišče.

V nedeljo, 13. septembra, bo po maši v dvorani razgovor o predlogu, ki je bil dan ob zaključku šole o bodoči organizaciji šole in veronauka.

Nedelja, 20. 9., bo posvečena *odraščajajoči mladini; z veronaukom in šolo* pa začnemo v nedeljo, 27. septembra.

Ne pozabite na *fotografski natečaj* vaših fotografij s počitnic, ki ga je razpisalo Društvo Slovencev v Parizu!

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Ko so naši »Parižani« začeli odhajati na počitnice, se je Dom napolnil, da ne rečemo natrpal, s študenti in študentkami, ki so se učili francoskega jezika bodisi na Katoliškem inštitutu, kjer so njihov nastop in njihovi uspehi bili med najboljšimi, bodisi na Alliance française.

Pa tudi drugih gostov ni manjkalo v Domu: skupina Slovencev iz Amerike, ki so se udeležili evharističnega kongresa v Lurdu, gostje iz domovine, iz Trsta in Gorice, iz Koroške, iz Argentine, iz Venezuele, iz Južne Afrike, da omenimo samo nekatere.

Samo v juliju je skozi Dom šlo čez 120 ljudi (par dni smo imeli v dvorani skupino 50 mladih iz Slovenije).

V jeseni moramo urediti dvorišče, opremiti hišno kapelo in predvideti druga dela v dvorani in v hiši, zlasti pa misliti tudi na finančno plat: povrnitev dolga in kritje tekočih stroškov, ker trdni finančni temelji bodo tudi trdni temelji za vse drugo delovanje.

Naš poštni čekovni račun:

C. C. P. PARIS 19 285 04 F
MISSION CATHOLIQUE SLOVENE

3 Impasse Hoche
92320 Chatillon

vsak dan in vsako uro s hvaležnostjo pričakuje Vaše pomoči!

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupna maša bo v nedeljo, 6. septembra, ob devetih zjutraj v poljski cerkvi v Dammarie. Ne pozabite na ta dan!

LA MACHINE (Nièvre)

K skupni maši se bomo zbrali v nedeljo, 13. septembra, ob devetih dopoldne. Pridite v čim večjem številu!

LOIRET

Jesensko srečanje z mašo bo v nedeljo, 4. oktobra, ob desetih v Chilleurs. Vsi rojaki vljudno vabljeni!

MEDNARODNI EVHARISTIČNI KONGRES V LURDU

Evharistični kongres v Lurdu (16.—23. julija 1981) je bil letos osrednji dogodek ne samo za Cerkev v Franciji, marveč za vso vesoljno Cerkev.

Papež se zaradi posledic atentata kongresa osebno sicer ni mogel udeležiti, zaradi česar je v Lurdu prišlo manj ljudi, kot so prvotno pričakovali, čeprav je bila udeležba še vedno zelo lepa (čez 40.000 pri maši v nedeljo, 19. julija, in okrog 80.000 na zaključni slovesnosti v četrtek, 23. julija).

Kongres je v papeževem imenu kot njegov legat vodil kardinal Gantin, po rodu iz države Benin v Afriki. Osrednje zunanje slovesnosti, skupne vsem narodom (zastopanih je bilo 83 dežel), so bile zlasti slovesni začetek 16. julija, maša v nedeljo, 19. 7., in zaključna maša 23. julija.

Vse delo in ves potek kongresa je bilo osredotočeno na geslo: JEZUS KRISTUS, KRUH, KI SE LOMI ZA NOVI SVET. Vsi sodijo, da je kongres zastavil globoke brazde na duhovni njivi Cerkve, čigar sadovi bodo oplajali leta in leta Cerkev in njeno delo ter njeno življenje. Na vse je napravila globok vtis zlasti mladina, čez 10.000 jih je skozi osem dni vztrajalo v molitvi, ki je bila prežeta z veseljem; nihče, kdor je

bil v Lurdu, ne more pozabiti, koliko se je noč in dan te dni molilo v Lurdu.

Slovencev je bilo na kongresu okrog 130. Iz domovine sta prišla dva avtobusa: eden z 51 mladimi, drugi z 49 drugimi romarji; preko Pariza je prišla skupina Slovencev iz Amerike, skupaj s pariškimi Slovenci; bili so še posamezni zastopniki iz Argentine, iz Venezuele, Avstralije ter dve družini, ena iz Biarritza, druga iz Bretanije.

Svoje skupne maše, molitve, premišljevanja, razgovore in predavanja o lurških čudežih smo imeli v sestrski kapeli v sredini Lurda, 18. julija smo imeli pri votlini mašo, kjer je kanonik dr. Merlak prebral pismo ljubljanskega nadškofa dr. Šuštarja, ki je bil zadnji hip nujno zadržan. Vkljub izredno neugodnemu vremenu smo bili vsi veseli, da smo bili enkrat zbrani pri oltarju v Votlini in do srca nam je segel izklesani nagovor g. Čretnika, ki je vodil somaševanje.

Omenimo naj še skupen križev pot, film o papežu Janezu Pavlu II., ki nam ga je tolmačil g. Silvo Česnik, in pa romanje v Betharram, kjer smo se ob grobu sv. Mihaela Garricoitsa zbrali vsi slovenski romarji k maši, ki so jo oblikovali mladi; nato smo v starodavni Marijini romarski cerkvi zapeli njene litanije, nakar smo se srečali ob prigrizku in dobri kapljici ter zapeli par lepih narodnih in se nato udeležili še križevega pota.

Kot posebnost omenimo še to, da so naše narodne noše in našo zastavo fotografirali iz vsega sveta kar lovili, ljudje pa nam ploskali, ko smo prihajali na zborna mesta.

Slovinci iz Pariza smo zaključili kongres pri slovenski maši v nedeljo, 26. julija, ko so štirje udeleženci kongresa povedali svoje vtise iz Lurda.

Morda je po nedoumljivi božji Previdnosti bil kot eden prvih sadorov kongresa osemnajstletni Tonček Jankovič, ki je z bratom 14 dni pomagal pri delu kongresa v Lurdu, kjer je bila tudi vsa njuna osemčlanska družina, ter je bil v petek, 24. 7., kot utrzan cvet ob poti, kjer ga je neznani avto prevrgel s kolesa

Slovensko somaševanje v Votlini v Lurdu (18. 7.)

in na mestu ubil. Njegov pogreb 27. 7. v Anglet pri Biarritzu je bil izraz vere v božjo Previdnost in izraz vere v zmagovalje od mrtvih vstalega Kristusa.

PAS-DE-CALAIS in NORD

Z novim šolskim letom začenjamo tudi *ново veroučno leto*. Verouk začenjamo v sredo, 7. oktobra, po navadnem urniku. Poskrbite za točno in čim večjo udeležbo!

Sv. krst so prejeli: Virginie Babich, Patric Babich, Amadine Suzana Muriel Bourgois, Gusti Nataša Ressel, Jeoffrey Francis Plouvriez, Tony Salvador Cecchi. Božji blagoslov naj jih spremlja na njihovi življenjski poti!

Naši pokojni: Nenadoma nas je zapustil g. Ferdinand Zupanc 18. junija v svojem 84. letu življenja. Tih, plemenit, ni mogel preboleti smrti svoje drage žene Matilde. Pokopan je bil na pokopališču v Winglesu 20. junija, ob veliki udeležbi prijateljev in znancev.

12. julija je tudi v Winglesu odšla po večno plačilo ga. Ivanka Guzelj, roj. Mlinar, v svojem 84. letu življenja. Pridna in skrbna mati je lepo vzgojila svoje otroke. Pokopana je bila v Winglesu 15. julija ob udeležbi številnih rojakov.

V svojem 59. letu življenja nas je v Lensu v bolnišnici po daljši bolezni zapustil Hanzl Koder. Rojen je bil v Hambornu v Nemčiji in je prišel s starši v Francijo, kjer se je zaposlil v rudniku. Kot velik ljubitelj glasbe je rad spremljal našo pesem na



harmoniko. Pokopan je bil na pokopališču v Noyelles-sous-Lens 3. julija ob obilni udeležbi znancev.

Naj bo vsem trem lahka tuja zemlja in naj bo Gospod sam njih veliko plačilo! Sorodnikom pa izrekamo naše iskreno sožalje!

WITTENHEIM (Alzacija)

Duhovnik Tone Dejak vabi vse Slovence v okolici Wittenheima in Mulhouse na mašo na tretjo nedeljo v septembru v kapelici. Bo ob 3. uri popoldne.

Darovali se bomo s Kristusom Bogu Očetu z vsemi živimi in mrtvimi, še posebej bomo sprejeli v našo daritev Ivana Žibreta, ki je leta skrbel za našo mašo, pa ga je po

Pokojni Ferdinand Zupanc iz Winglesa



večmesečni bolezní Bog poklical s tega sveta, pa tudi vseh, ki so nas zadnja leta zapustili.

Spomnili se bomo, da moramo s Kristusom na čelu romati kot zvesti otroci našega nebeškega Očeta preko križev in težav v našo nebeško domovino.

TUCQUEGNIEUX-ANGLET

Telefon: »Halo! Nesreča?« — »Ne vemo, če je hudo ranjen ali celo...« Pet minut pozneje: »Tukaj vaš sin Tone. Tončka je brezvesten šofer ubil in nato ušel.« »Seveda pridemo.«

V nedeljo, 26. 7. zvečer, sva prišla z ženo v Anglet pri Biarritz. — V odprti krsti je ležal vnuk Tonček tako lep kakor nikoli prej. Vsak poizkus moje žene in moj, da bi zadržala solze, je bil zaman.

V ponedeljek, 27. julija, so prišli pogrebci in ga odpeljali v cerkev. Pred oltarjem ga je čakalo 14 duhovnikov, med njimi tudi naš gospod Čretnik. Vsi so somaševali za rajnega, cerkev pa polna vernikov do zadnjega kotička. Sožalje je sporočil celo škof iz Daxa.

Tonček naš dragi, 18-letni študent bolničarske šole, le kdaj si si nabral toliko prijateljev, toliko znancev, toliko ljubezní?

V cerkvi se je poslovil od vnuka najprej francoski župnik, nato pa še č. g. Čretnik in zatem Tončkov brat, bogoslovec Dominik. Ob njegovem govoru, ki ga priobčujemo naprej,

Rajni Tonček Jankovič



je le malokatero oko ostalo brez solz. Dominik je tudi sam igral orgle bratu v slovo. Njegovi akordi so v polni meri nadomestili žalostno pesem zvonov. V svojem žalnem govoru je ob bratovi krsti povedal naslednje:

»Dragi naš Tonček! 18 let je preteklo, odkar si bil rojen v Lurdu. Krščen si bil v tamkajšnji župni cerkvi v navzočnosti številnih duhovnikov (krstne obrede je opravil slovenski izseljenski duhovnik g. Kavalir; op. uredništva). Tvoj oče je rekel: »Če bo rojen 13. junija, naj bo Anton.« Res se je zgodilo to 13. junija 1963. Duhovnik te je položil na oltar in izročil Mariji.

Ko si bil tri leta star, si sanjal, da si sedel pri mizi v Marijinem naročju. Bog ni pustil, da bi jedel juho, pa je Marija prosila Boga: »Pusti ga, naj jé.«

Ko si bil star 4 leta, smo ugotovili, da si dobrega srca. Narisal si velik avtobus in, ko smo te vprašali, zakaj je tako velik, si rekel: »Zato, da se bo z njim lahko peljalo dosti ljudi na počitnice.«

Nekoč si rekel, da bi šel rad v nebesa in vzel s seboj zelo dolgo vrvo zato, da bi lahko potegnil gor ves svet. Pet let star si vprašal mamo: »Kajne da bo prišla Marija pome, ko bom umrl?« — »Seveda, če boš priden,« je odgovorila. — Ti pa: »Bo prišla, saj župnik molí pri maši: Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta.«

V družbi si bil zaželen. Bil si na sestanku katoliške mladine v Taizé in tik pred smrtjo na evharističnem kongresu v Lurdu. Iskal si Boga. Pred 15 dnevi si rekel:

»Jezus je umrl za nas. Čudno, da se tako malo brigamo za to, kar bi vendar moralo ganiti in dvigniti našo prisotnost.« — Še pred 8 dnevi si rekel mami: »Toliko reči mi pripoveduješ, jaz pa hočem slišati samo to, da nas je Jezus odrešil in da je zato prišel na svet.«

Pri tebi smo našli pismo, ki si ga pisal nekemu dekletu in končal takole: »V znak zaupanja v bodočnost — Tvoj prijatelj Tonček.«

Da, Tonček, v zaupanju na srečno bodočnost si odšel od nas star šele 18 let in si izbral drugo bivališče, katerega ti ne bo nihče odvzel; saj si rekel, ko smo nekoč taborili,

da bi rad zamenjal šotor za trdno zidano hišo.

Vse tvoje življenje je bilo kakor praznik. Razveseljeval si nas s svojo kitaro in nisi še vedel, da življenje utegne biti trdo in težko. Bog te ni hotel razočarati. Sprejel te je k sebi, kjer bo praznik tvojega življenja večen.

V tvojem novem bivališču nas ne smeš pozabiti. Vrv, s katero si hotel v sanjah potegniti svet v nebesa, naj bo zdaj tvoja molitev za nas.

Hvala ti, dragi Tonček, za vse, kar si nam dal in nam boš še dal. Odpusti nam, če te nismo dovolj ljubili, ko si bil med nami! Z Bogom!

Naj omenimo še, da se je Tonček udeležil sestanka evropskih študentov v Taizé pri Lyonu potem pa še evharističnega kongresa v Lurdu. Upamo, da mu bo Vsemogočni dober plačnik! Bralce »Naše luči« prosimo, da se ga spominjate v molitvi.

Jankovičeva družina

NICA

Šolsko leto smo končali s slovesnostjo prvega sv. obhajila na praznik sv. Trojice. Letos so pristopili k prvemu sv. obhajilu:

Furlan Alain iz Nice, Ferjančič Virginie iz Colle s/Loup in Markič Tanja iz Cannes-la-Bocca.

Z molitvijo in lepim zgledom jim pomagajmo, da ostanejo zvesti Jezusu.

Mesec junij je bil v niški škofiji posvečen pripravi na evharistični kongres. Zato so se na raznih krajih škofije vršila evharistična slavlja kot priprava na ta kongres.

V soboto po sv. Trojici je bila ta proslava tudi v Nici na Cimiez, h kateri je poleg drugih narodnosti bila povabljen tudi naša slovenska skupnost. Odziv naših rojakov je bil zelo slab, kar nam ni v čast; toda na binkoštni ponedeljek se je tega slavlja udeležila večja skupina naših rojakov pri NOTRE DAME D'UTELLE nad Nico. Po slovesnosti smo ostali skupaj in preživeli ves dan ob Marijinem svetišču, ki je 1200 m nad morjem.

Za nami so že letni dopusti in spet začenjamo novo šolsko leto.



Nica: Za prvi maj smo šli na piknik v Levens, kjer smo se prav lepo imeli.



Letošnji prvoobhajanci po slovesnosti s svojimi starši in nekaterimi rojaki v Nici.

Naša redna *nedeljska srečanja* začnemo v *Nici* v nedeljo, 6. sept., in bodo redno kot doslej ob 10. uri dopoldne.

Tudi na *Colle s/Loup* se bomo zbirali kot doslej na zadnjo nedeljo v mesecu ob 4. uri popoldan.

V drugi polovici septembra začnemo tudi z *veroukom*, ki bo redno ob nedeljah po maši — zlasti za začetnike.

italija

RIM

23. maj. Osrednji odbor za slavlje Ciril-Metodovega leta je organiziral v baziliki Marije Snežne *vzhodno liturgijo*, kateri so v glavnem prisostvovali predstavniki slovanskih narodov, ki živijo v Rimu. Pobožnost je bila mišljena predvsem za rimske zavode. Proti pričakovanju organizatorjev se je bazilika napolnila in z veliko pozornostjo sledila slovanskemu obredu, ki ga je vodil prefekt Kongregacije za vzhodne cerkve kardinal W. Rubin. Od Slovencev sta somaševala rektor Slovenika (msgr.) Franc Šegula in p. Anton Koren, ki je bil duša obredov. Po obhajilu smo Slovenci zapeli pesem. Pevski zbor Slovenika so ojačali še drugi rimski Slovenci in bili deležni priznanja, da je bilo naše petje od vseh najlepše.

24. maj. Slovenik je v slavlju. *Praznuje Marijo Pomagaj*. Na predvečer je pred Marijino podobo gorela velikončna sveča kot pri vseh slovenskih katoliških družinah po svetu. V kapeli je donelo ubrano sozvočje lavretanskih litanij. Ob slovesni liturgiji nam je misel pohitela na Brezje, pa tudi k bolnemu svetemu očetu, ki nam je Marijino sliko kronal pri vseslovenskem romanju (1979).

31. maj. Sklep majniške pobožnosti in veličasto *romanje* rimskih Slovencev k Marijini božji poti — Mentorella.

7. junij. *Binkošti*. Katoliška Cerkva slavi obletnico carigradskega in efeškega koncila. Na predvečer začetno slavlje v baziliki Sv. Petra, ki ga vodi angleški kardinal Hume. Dopoldne slovesna maša: sveti oče pridiga in podeli apostolski blagoslov. Popoldne latinske večernice s procesijo in vzhodni spevi v baziliki Marije Snežne.

Slovensko predstavništvo je bilo številno: duhovnikom so se pridružile redovnice in laiki. Iz domovine je prišel beograjski nadškof msgr. Alojzij Turk, ki se mu je pridružil še ameriški škof E. Courtis, po materi Slovenec.

nemčija

FRANKFURT

Vnebohod je bil letos za našo župnijo res praznik. Med nas je prišel g. škof dr. Stanislav Lenič iz Ljubljane. Napovedana birma ga je

spravila na dolgo pot. Dobro, da letalo to razdaljo hitro premesti.

Na praznik popoldan ob treh se je začela *birmanska slovesnost*. V sprevodu smo šli v cerkev — prvoobhajanci in birmanci, za njimi duhovniki in škof. Poleg škofa so prišli še »bližnji« duhovniki: dr. Janez Zdešar, delegat iz Münchna, g. Gajšek iz Mannheima, g. Martin Mlakar iz Haana, g. Bucik iz Augsburga, g. Štekl iz Berlina in g. Podobnik SJ iz Frankfurta.

V cerkvi je g. škofa pozdravil g. dr. Dvorak, ki mu je zaželel dobrodošlico in prijetno bivanje med nami. Nato so ga pozdravili še birmanci in starši.

Škof se je zahvalil in začel sv. mašo. Po pozdravu je najprej »sprasal« birmance. Po začetnem strahu se je odprlo in so pokazali, da so se nekaj naučili.

Najbolj prijetno je spravljal v smeh vso cerkev g. škof, ko je dobil odgovor, da je 10 zakramentov. G. škof je nato zelo duhovito pripomnil:

»No, malo le odneha!« Seveda je takoj popravil, vsi smo se oddahnili, ker je znal tako dobro premostiti napako.

Po spraševanju je bila sv. maša; po pridigi, v kateri je škof poudaril pomembnost sv. birme, je podelil 25 kandidatom sv. birmo. Vsi so glasno povedali svoje ime pri obredu sv. birme.

Pri obhajilu smo imeli tudi slovesnost *prvega svetega obhajila*.

*Drage rojake iz Nemčije,
Belgije in Nizozemske*

vabimo na

SLOVENSKO ROMANJE V KEVELAER

na 3. nedeljo v sept.

(20. 9. 1981)

**Slovesno bogoslužje se
začne ob 13.30, prilika
za spoved že od 12. ure
naprej.**

Škof je 7 prvoobhajancem podelil prvo sv. obhajilo. Gotovo bodo vse življenje lahko imeli na ta dan lep spomin.

Slovesnost smo končali s petimi litanijami. Peli smo semeniške litanije, ki so zelo lepe. Nekateri pa so bili mnenja, da bi nam »navadne« z odpevi bolje šle. Vendar moramo povedati, da so pevci dobro peli, ljudstvo pa ni navajeno odpevov.

Po sv. maši smo se vsi skupaj — bilo nas je okrog 300! — zbrali v viteški dvorani. G. škof je najprej vsem birmancem in prvoobhajancem podelil spominske podobice in svojo sliko, da bodo imeli lep spomin na ta dan.

Pri dobro obloženih mizah — spet se je izkazala slovenska gostoljubnost, starši so pripravili vse potrebno za skupno praznovanje — smo ostali skupaj do 8. ure zvečer. Prijetni dovtipi in petje je pomagalo, da je čas vse prehitro minil. Nam vsem bo ostal ta dan še dolgo v lepem spominu.

14. junija smo imeli slovesnost *srebrne sv. maše*. Domači župnik *Vladimir Jereb* je imel 29. junija 25-letnico mašniškega posvečenja. Zaradi počitnic smo obhajali praznik že 14. 6. Lepo število faranov se je te slovesnosti udeležilo. Pridigo je imel g. p. Tomaž Podobnik, ki je v govoru poudaril pomen duhovništva danes. Na koncu sv. maše so farani srebrnomašniku podarili lep mašni plašč in križ. V imenu župnije se je zahvalil g. Pavlovič in gospa Flajšman, v imenu otrok pa je Walter Oman recitiral Gregorčičevo »Darete bodi ti življenje celo«, sestrici iz

*Škof dr. Lenič sre-
di birmancev in
prvoobhajancev v
Frankfurtu.*



Mainzo, 6- in 7-letna, pa sta povedali v nemščini svoje voščilo glasno in brez strahu. Karlinka Flajšman pa je izročila šopek s 25 nageljni.

Srebrnomašnik se je vsem za podarjeno pozornost zahvalil in vse skupaj povabil na majhen prigrizek v viteško dvorano, kjer smo potem v prijetnem kramljanju zaključili našo slovesnost.

Vsem, ki so pomagali, da je jubilej lepo uspel, se prisrčno zahvaljujem in želim, da bi še naprej gradili božje kraljestvo na zemlji, to je, naredili našo skupnost še bolj domačo in živo, polno vere in veselja.

Poročila sta se Jožef Ropoša in Tatjana Roškar 24. 6. v Frankfurtu. Čestitamo in želimo vse dobro na skupni poti.

Farna družina se je povečala: *Krstili smo* Zrimšek Boštjana iz Langensebolta, Saša Ambruša iz Mainza in Klaudijo Roškar iz Frankfurta.

Staršem želimo božjega blagoslova pri vzgoji otrok.

WÜRTEMBERG-OBERLAND

Da smo v Bogu vsi narodi ena družina, to misel je hotel okrepiti na binkoštni ponedeljek nemški župnik mesta Ehingen, dr. Christoph Keller. Mesto leži nekako v sredi med Ulmom in Biberachom.

Župnik je za ta dan priredil »*internacionalno*« mašo z udeležbo Nemcev, Portugalcev, Italijanov, Hrvatov in Slovencev. Mi smo bili zastopani po neki nogometni skupini, ki je prišla iz Slovenije. Prišlo je tudi nekaj rojakov iz Ulma. Med mašo smo

si vloge razdelili, tako da je vsaka narodnostna skupina prišla do besede. Za to prireditve smo župniku hvaležni.

Rojaki, upamo, da ste vsi lepo preživeli svoj dopust in se vrnili vedrega duha. Zato se lotimo zopet z vneto skupnega verskega življenja z udeležbo pri naših *slovenskih mašah!*

Vi ob švicarski meji ne pozabite na četrto nedeljo v septembru (27. 9.), ko smo skupno s švicarskimi Slovenci zopet vabljeni na *romanje* k Materi božji v *Einsiedeln*. Skromni so bili začetki tega romanja, a se je hitro razvijalo. Lani je pa število udeležencev kar skokoma naraslo. Prišla sta dva avtobusa iz Münchna in eden iz Mannheima. Tem manj smemo izostajati mi iz južne Nemčije, ki imamo najbližje.

Rojaki, torej pridite v čim večjem številu!

STUTTGART-okolica

Življenje naše skupnosti na Württemberskem je bilo tudi letošnje pomlad zelo živahno. Praznovanje materinskega dneva, birmine in prvega svetega obhajila ter zaključek Sobotne šole so bili vsekakor veseli in pomembni dogodki v okviru našega verskega in narodno-kulturnega dela.

Materinsko nedeljo smo praznovali 10. maja. Otroci Sobotne šole in mladinci so pripravili lep program blizu 100 navzočim materam v farni dvorani pri cerkvi sv. Konrada v Stuttgartu. To pot sta materam na čast igrala kar dva mladinska



Prvoobhajanci, birmanci, starši in botri s škofom dr. Janezom Jenkom 18. junija 1981 v Stuttgartu.

ansambla s skupno 24 člani. S harmonikami, kitarami in flavtami so razveselili zbrano občinstvo z domačimi in tujimi melodijami. Šolarji so matere pozdravili, jim recitirali

Ob zaključku Sobotne šole v Stuttgartu 13. 6. 1981

ter v deklamacijah izpovedali svoje spoštovanje do matere, naroda in Boga. Tako je Zupanič Andrej zaklical v dvorano: »Cilje, vzore izpove-mo, naj zvedó se naokrog! Naši cilji so visoki: mati, domovina, Bog!« in v recitaciji je Kucler Sabina potrdila otrokovo ljubezen do matere: »Moja si, dobra si, zlata si vsa. Bog ti daj zdravja — mamica!«

Po programu smo materam po-stregli s kavo in torto kot majhen izraz povračila za vse dobro, kar storijo svojim otrokom. Namen ma-

terinskega dneva je prikazati mater v njeni krščanski podobi: ta se kaže v njeni ljubezni, dobroti, vernosti, trpljenju in sreči. Vse to pripelje otroka do prepričanja, da je mati odsev nebes. »Mati so nebesa, kjer je dom naš večni. V srcu njenem ostanimo, da nekoč vsi bomo sreč-ni!« — to misel je izpovedala v de-klamaciji Kraissova Aleksandra.

Sveto birmo in prvo obhajilo smo praznovali na praznik presv. Rešnjega Telesa, 18. junija. Med nas je



naša luč

prijeten
gost
v vsaki
slovenski
hiši



Polna dvorana mladih mater na materinskem dnevu v Stuttgartu. Pazljivo poslušajo, kaj se njim v čast dogaja na odru.

prišel škof dr. Janez Jenko iz Kopra, da podeli zakrament potrditve 38 birmancev ter kruh življenja 28 prvoobhajancem.

Cerkev sv. Konrada v Stuttgartu je bila ob tej priliki nabito polna, saj je morala sprejeti nad 600 vernih Slovencev. Poleg cvetličnih šopkov je med slovesnostjo krasil tudi živi slovenski šopek, namreč 7 parov v narodnih nošah — vsi nekdanji obiskovalci Sobotne šole.

Pred oltarjem sta pozdravila škofa Jenka birmanca, fant in dekle, v narodnih nošah. Podjavoršek Emil je škofa takole nagovoril: »V imenu

birmancev Vas prav lepo pozdravljam. Veseli smo, da ste prišli med nas, da nam podelite zakrament svete birme. Vseh birmancev nas je 38, od teh 16 fantov in 22 deklet. Bog nas je poklical na svet, da bi živeli kot kristjani in tako prišli v nebesa. Pri tem pa potrebujemo pomoči Svetega Duha. Tega Svetega Duha boste, gospod škof, prosili na nas birmance, zato smo veseli Vašega obiska.« Birmanka Boldin Mojca pa je dodala: »V znak našega veselja sprejmite, gospod škof, šopek nageljnov.«

Kaj naj bi za birmance, prvoobhajance in vse navzoče pomenila mogočna slovesnost 18. junija, smo razbrali iz škofove pridige, katere misli bi izrazili v kratkem stavku: »Vsi potrebujete kruha življenja in pomoči Svetega Duha, če hočete

ostati zvesti člani Cerkve in tako doseči večno srečo v nebesih.« S temi besedami je tudi vse povedano, za kar se trudi naša verska skupnost: da bi dosegli večno srečo.

Med birmanskim obredom je vsak birmanec stopil s svojim botrom pred škofa, da mu ta kot Jezusov zastopnik vtisne na čelo s krizmo križ, znamenje odrešenja. Med pozdravom »Mir s teboj!« je škof stisnil roko birmancu in botru — simbol skupne poti in vzajemnosti.

Med pesmijo prvoobhajancev (peti jih je naučil gospod učitelj Toni Casar) je vso cerkev napolnilo sve-to občutje Jezusove bližine. Pesem tako lepo izraža srečo prvoobhajanca: »Bodi pozdravljen, zlati moj



Petra Casar je bila najmlajša deklamatorica na Materinskem dnevu v Stuttgartu 10. maja 1981.

dan, duši pripravljen rajski je stan. K angelski mizi prvikrat grem, v srce sprejeti Jezusa smem. — Pojte nebesa, zemlja zapoj, v duši presrečni Jezus je moj. Z mano molite, angeli vsi! On, ki ga ljubim, v meni živi.«

Slovesni dan, 18. junija, je lepo potekal. Veseli smo bili, da je bil med nami slovenski škof; vesel pa je bil tudi škof, da se je lahko tako slovesno srečal s svojimi rojaki izven domovine.

Sobotno šolo smo zaključili 13. junija, spričevala pa so šolarji dobili ob slovesnosti 18. junija, delno v cerkvi, delno v Slovenskem domu.



Bukovškovi trojčki z bratom Petrom (harmonika) igrajo na čast materam ob materinski proslavi v Stuttgartu.



Sobotna šola iz Münchna je naredila izlet v Partenkirchen. Tu je del udeležencev.

V šolskem letu 1980/81 (šola obstaja že 11 let) so bili v Sobotni šoli vpisani 104 učenci. Od teh jih je vztrajalo do konca 94. Dobili so spričevala z ocenami v veronauku, slovenščini in vedenju. Sobotna šola v Stuttgartu posreduje našim otrokom košček slovenske verske in narodne kulture. Otroke učimo v verskih resnicah, petja verskih in narodnih pesmi, pisanja in branja. Učimo jih spoštovati svoje starše in narodna izročila. Češčenju kakim »tujim bogovom« pa seveda naša šola ne služi, saj bi bilo to samo nepotrebno izgubljanje časa!

Čestitamo jim: V Oberstenfeldu so naše družine že ponovno priredile družabna srečanja za rojake in nanj povabili tudi nemške farane.

V nedeljo, 24. maja, so na vrtu župnijskega doma postavili šotor in na prostem pekli prašička na ražnju. Da bo zaradi manjšega števila rojakov pečenka ostajala, se niso bali. In res, po nemški maši so prišli na vrt Nemci in pečenka je bila v četrte ure razprodana. Popoldne so nadaljevali program pod šotorom v domači družbi in ob domači godbi.

Sožalje izrekamo: V Großbettlingenu je 2. junija umrla rojakinja Anica Kamenšek, roj. Horvat. Pokojnica je bila rojena leta 1944 na Seniku pri Ormožu. Od leta 1966 je živel v Nemčiji. Razne notranje bolezni so jo mučile že več let, tako da je morala že pri 35 letih v rento.

Bog jo je nepričakovano odpoklical v veliko žalost moža Ludvika ter 15 in 17 let starih hčerk Marjetke in Irene. Pokopali so jo na domačem pokopališču v Hajdini. Naj počiva v miru! Naše sožalje vsem, ki jih je njen odhod hudo prizadel.

MÜNCHEN

Seveda je s poročili težko, ker je treba poslati poročilo z župnije v Mohorjevo tiskarno v Celovec že do 10. v mesecu, poleg tega pa še julija in avgusta Naša luč ne izide! Kako naj poročamo, da bomo vsaj v glavnih potezah zajeli življenje naše župnije, obenem pa ne bodo novice prestare?

Glavne vesti le v nekaj potezah:

Prvo obhajilo desetih prvoobhajancev je bil gotovo v preteklem delovnem letu največji praznik naše župnije: skrbno pripravljena maša z ljudskim, zborovskim in otroškim petjem — tega je vodila ga. Marjanca —, prošnje šolarjev, ministranti, množično obhajilo, neobičajno velika udeležba vernikov... — vse je ustvarilo nepozabljiv praznik.

Kaj naj povemo o šolskem izletu? Da nas je bilo s starši vred sicer le za en avtobus, ker so bile mnoge družine tedaj v domovini —, da pa je bila zahvalna maša pristrčna, izlet sam pa tudi nadvse prijeten. Avtobus nas je odpeljal v Partenkirchen. Gondole so nas prenesle na Eckbauer. Od tam smo nazaj v dolino pešačili. Potem smo se odpeljali še k Riesensee, v Garmisch. Tam so se nekateri vozili po jezeru, drugi obsedeli pri pivu, tretji pa naredili



Na pomlad se nas je skupina iz Münchna odpravila v Bavarski gozd. Pred vstopom v zapuščen rudnik smo si morali natakniti čelade in obleči posebne halje.

kratek izlet in se tam igrali »gnilo jajce« in »vitje kače«.

Splošni izlet smo tokrat naredili v Bavarski gozd. Ustavili smo se v Bodenmais. Obiskali smo opuščeni rudnik, kar je bilo za vse enkratno doživetje.

Dneva tujca sta se v münchenski stolnici udeležila dva naša para v gorenjski narodni noši. Bila sta predmet malone vseh fotoaparátov in vseh filmskih kamer.

Ko smo konec junija potegnili črto pod **letnim delovnim programom**, smo z veseljem ugotovili, da se nam je posrečilo uresničiti v njem te-le nove stvari: ponovitev nove maše, uprizoritev komedije (s katero smo gostovali potem še v Stuttgartu in Augsburgu), romanje, tečaj narodnih vezenin in izposojanje kaset s pesmimi za najmlajše.

Načrtujemo nov delovni program. Kajpada bomo skušali zbuditi v župniji čim več življenja v vseh smereh — versko, socialno, prosvetno in zabavno. Koliko se nam bo to posrečilo, bomo sproti poročali.

Krščeni sta bili Dijana Ješelnik, hči Jožeta in Spomenke, roj. Kuzminski, in Adrijana Šeruga, hči Jožefa in Anice, roj. Jerebic. — Staršem čestitamo, punčkama pa želimo vse dobro v življenju!

dragi bralci!

Na letošnji Prešernovi proslavi je govoril v Bazovici tržaški pisatelj Boris Pahor o Prešernovi kritiki tistih rojakov, ki so svoj jezik zapostavljali v prid jezika močnejšega naroda. Pahor je med drugim dejal:

»V pričakovanju, da naši domači poglavarji, takó v tukajšnji naši rodni skupnosti kakor v celotnem narodovem telesu, začno bolj odgovorno razmišljati o nadaljnjem obstoju slovenske besede, moramo tudi sami kaj ukreniti. Nič nam namreč ne bodo pomagale Prešernove slavnosti v Cankarjevih in drugih domovih, če bodo slovenskim učencem v šoli posredovali nauk slovenskega marksističnega ideologa, da bo s kapitalizmom umrl tudi narod.«

Pri teh besedah je imel Pahor pred očmi tole pisanje Edvarda Kardelja: »Kakor je narod nastal na osnovi specifične družbene delitve dela epohe kapitalizma, tako bo kot določena zgodovinska družbena kategorija z nastankom novih oblik in obsegov družbene delitve dela, ki jo bo prinesel socialistični oziroma komunistični družbeni red, tudi postopno izginil z zgodovinske pozornice« (Razvoj slovenskega narodnega vprašanja, 5. izdaja, uvod).

Pahor je poleg drugega še rekel: »Mi moramo tukaj pri nas odklanjati to pogubno teorijo z vsem našim življenjem, a predvsem takó, da očistimo naša tkiva manjvrednostne navlake, da se rešimo tega zlega bacila, ki okužuje naša bitja.«

Lep pozdrav!

Uredniki

nizozemska

NIZOZEMSKA

V juniju je Pevsko društvo »Zvon« za nekaj dni *pohitelo* v Anglijo. Ogledali so si London in bili gostoljubno sprejeti v Slovenski hiši.

Nastop za Slovence v Angliji pa je bil v Bedfordu. Poročilo o tem srečanju boste brali na drugem mestu. Tamkajšnjemu izselj. duhovniku g. Ludviku Rotu in številnim sodelavcem se iskreno zahvaljujemo za res bratsko gostoljubje. Člani »Zvona« so se s Slovenci v Angliji hitro pobratili. Slovo je bilo ganljivo. Bratom in sestram na Angleškem kličemo: Vztrajajte!

V juniju smo imeli tudi *vslovensko romanje*, združeno z *matevski proslavo*. Oboje je lepo uspelo.

Topla zahvala gre predvsem Društvu sv. Barbare za skrbno organizacijo obeh slovesnosti.

Naša »Folklorna« je v začetku julija imela svečan družabni večer, ki se je začel s kegljanjem. Res izvirna zamisel! Tudi večerja je bila zelo zanimiva. Vsak je imel svojo pečko in se je gostil po volji. Večerja je bila znak priznanja za pridno in odgovorno sodelovanje. Le tako naprej!

švedska

GÖTEBORG

Studenec krstne vode, ki prinaša večno življenje, je v zadnjih mesecih obilno tekkel. Že na Veliko noč je bila v Stockholmu krščena Monika Katarina, hči Marka in Marije Meznar iz Tullinge.

Pri Popraskovih v Göteborgu so pred kratkim dobili naraščaj in imajo zdaj tri dekleta in tri fante. Na soboto, 11. aprila, smo se skupaj z materjo Dorte Else in očetom Ferdinandom veselili ob krstu njihovega najmlajšega, ki je dobil ime Jurij.

Skupaj z njim je bil krščen Danijel-Ivan Biškić, sin Jožice in Mata. 25. aprila pa je bila krščena

Sandra-Fani, hči Jožeta in Nade Cimerman. — S posebno zavzetostjo se je na svoj krstni dan (9. maja) pripravljala sedemletna Marlene Diana, hči Barbare in Jožeta Benigar. Posebno doživeto je spremljala predstavitev krščanskemu občestvu na začetku obreda in krst sam.

Bog daj, da bi vsi novokrščenci zrasli v zrele kristjane. S temi željami v srcu čestitamo njim in njihovim staršem.

VADSTENA

Našemu romanju v Vadsteno najraje rečemo *binkoštno srečanje*. Čeprav pridemo skupaj le za eno popoldne, spomini nanj ostanejo skozi vse leto.

Za letošnje binkošti se je za nekaj časa ustavil med nami tudi *stockholmski škof* dr. Hubert Brandenburg. Ob koncu junija je na katoliškem shodu v avstrijskem Gradcu z veseljem pripovedoval ljubljanskemu nadškofu vtise s tega srečanja. Všeč mu je bilo še posebej zaradi veselega in sproščenega vzdušja, ki ga je doživel med nami. Za drugo leto je obljubil, da pride že prej, tako da bo z nami obhajal evharistično bogoslužje.

Letos nam je maševal zastopnik mariborskega škofa g. kanonik Franc Zdolšek. Prinesel nam je pozdrave Cerkve v Sloveniji in še po-

Popraskovi iz Göteborga skupaj s staro mamo in botrom so ponosni na svojega Jurija, ki je pravkar postal kristjan.



sebej mariborske škofije. To je bilo toliko bolj zanimivo, ker je tukaj veliko rojakov prav iz tega predela Slovenije. Kako spretno je znal naše misli popeljati na domače župnije in na vsa tista božja pota, ki smo jih doma radi obiskovali! Slovesnost v Vadsteni je za vsakega tudi podoživljanje romarskih slovesnosti doma.

Tokrat nismo pešačili, tudi procesija po maši ni dolgo trajala. Po nesrečnem naključju pa se je zgodilo, da smo po procesiji ostali pred zaprtimi vrati cerkve, ko se je ulila ploha, in tako bili deležni še posebnega »božjepotnega žegna«. Topla juha pa je vse tako ogrela, da so se tudi najbolj premočeni hitro posušili, tako da smo v cerkvi še zapeli lavretanske litanije. Ves dan je bil zaznamovan z lepim petjem, na katerega se je cerkveni zborček iz Jönköpunga še posebej skrbno pripravljal.

V dvorani je najprej pritegnila našo pozornost pesem in recitacija šolarjev iz Köpunga. Muzikanta Stane in Ciril pa sta poskrbela, da so se vsi, ki imajo nabrušene pete za ples, lahko zavrteli. Ob tomboli smo navdušeno zaploskali glavnemu dobitniku gospodu kanoniku Francu Zdoišku. Glavni zadetek je torej pripadel Mariboru kot zgovorno znamenje, da nas je srečanje v Vadsteni povežalo od blizu in daleč.

švica

V nedeljo, 14. junija, je v Zürichu prejelo prvo sv. obhajilo sedem



»Jezus, tvoji smo in tvoji hočemo biti!« — to je želja prvoobhajancev v Zürichu.

otrok, tri deklice in štirje dečki. Nekaj pa jih je bilo pri prvem obhajilu v župnijah kjer prebivajo, skupaj s Švicarji, Italijani in Španci.

Eni in drugi so bili presrečni, da so lahko dočakali ta lepi dan v življenju, ki jim bo ostal v trajnem spominu.

Trinajsto slovensko romanje v Einsiedeln: Vsa ta leta smo se zbirali ob oltarjih pri svetih mašah v raznih krajih. Enkrat na leto pa smo se zbirali v lepem številu ob Mariji v Einsiedelnu. Srečavali smo se s sorodnimi dušami in sorodnimi usodami tolikih zdomcev. Vsako srečanje nam je lajšalo osamljenost in zapuščenost tujine, domotožja in razna razočaranja. Vse to nam je dajalo moči in poguma, duševnih in duhovnih energij.

Po letnem dopustu in vrnitvi na delovno mesto začeti novo delovno

želja meseca,

ki ste nam jo sporočili

ŽELIM, DA BI NAS ZDOMCE NEHALI ZASLIŠEVATI, KADAR PRIHAJAMO DOMOV NA OBISK, ČE HODIMO V TUJINI K SLOVENSKI MAŠI.

UTEMELJITEV:

● Versko in cerkveno življenje je ena neodtujljivih pravic slehernega človeka, v katero se nima nihče pravice vtikati. Po demokratičnih državah tega tudi nihče ne počenja.

● Taka zasliševanja imajo čisto jasen namen, nas zdomce oddaljiti od naših duhovnikov v tujini. Le kdo si to želi in zakaj, ko so ravno oni naša največja opora tu zunaj? A pri plašnejših in upogljivejših zdomcih žanjejo uspeh.

● Pri ljudeh s hrbtnico imajo ravno nasproten učinek, zlasti še, če človek spregleda metodo zasliševanja. Najprej hoče zasliševalec ujeti žrtev v nekem »grehu«; potem hoče izvleči iz nje kar največ mogoče; končno jo povabi na sodelovanje z njimi (špijoiranje in toženje rojakov notranji upravi).



Stockholmski škof dr. Hubert Brandenburg pozdravlja slovenske romarje v Vadsteni.

leto z Marijo in Bogom, to je namen našega vsakoletnega romanja. Zaveš, da smo ob Mariji, božji Materi, da smo s prijatelji in znanci, da smo z istomislečimi brati v Kristusu in Mariji, da smo sredi tega današnjega sebičnega, nemirnega sveta deležni odpuščenja, razumevanja, pomoči božje, nam da veliko moči na naši življenjski poti.

Udeležite se našega trinajstega romanja v Einsiedeln v čim večjem

številu! Naj bo to naša manifestacija, da smo Slovenci, da smo Marijin narod, ki ostajamo povsod dobri otroci najboljših Matere, in da na Njo tudi v tujini nismo pozabili.

Na to romanje in srečanje pri Mariji ste vabljeni vsi Slovenci in Slovenke, ki živite v Švici. Prav tako ste vabljeni tudi letos naši rojaki in rojakinje, ki živite onstran švicarskih mej. Glejmo, da bomo naredili dober vtis z veliko udeležbo in sodelovanjem pri maši in obhajilu!

Program romanja: Zbiranje v Einsiedelnu v nedeljo, 27. 9. dopoldne.

Od 10.—12. ure spovedovanje v kapeli, v cerkvi levo spredaj.

Ob 10.30 spokorna pobožnost križevega pota, če bo vreme dopuščalo. Zbiranje pred cerkvijo na desni strani.

Ob 12.15 maša s pridigo, ki jo bo imel ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. Somaševali bodo vsi prisotni slovenski duhovniki. Med mašo ljudsko petje. Takoj po maši pete litanije Matere božje v milostni kapeli.

Po končani pobožnosti v cerkvi skupno slikanje, če nam bo vreme

naklonjeno. Nato bo kosilo okrog 14. ure v hotelih, predvsem v *hotelu Kolping*, kjer imamo rezervirane vse prostore v hotelu. Kosilo si naroči vsak sam.

Na 4. nedeljo, 27. septembra, bo *skupna slovenska maša* za vse Slovence v Švici v Einsiedelnu, zato odpadejo maše v St. Gallenu, Zürichu, Solothurnu in Oltenu. Tisti, ki bi morali na to nedeljo delati, si po možnosti dobite prosto.

Na veselo svidenje pri Mariji v Einsiedelnu!

slovinci ob meji

KOROŠKA — V dvorani Delavske zbornice v Celovcu so 17. maja priredili šolsko akademijo celovške Slovenske gimnazije pod geslom: »Kulturna vzajemnost — naša sila«. Akademijo so ponovili 24. maja v kulturnem domu v Št. Primožu. — Koroški slikar, po rodu Berlinčan, Werner Berg, ki živi na slovenskem ozemlju in se je naučil slovensko, je 20. maja prejel najvišje odlikovanje: avstrijski častni znak za znanost in umetnost. Pred njim je le 11 kulturnikov dobilo to odličje. — Krščanska kulturna zveza v Celovcu in Kolpingova ustanova sta priredili skupen slovensko-nemški koncert. Nastopila sta Kolpingov zbor in moški zbor »Kočna« iz Sveč. Sodelovali so tudi pevci iz štajerskega Kumberga. — Na Vnebohodu se je vršil otroški dan na Rebrci v Podjuni. Nastopilo je 16 otroških skupin iz vseh treh koroških dolin. — Ravnatelj Slov. dušnopastirskega urada, dekan za Beljak-okolica in župnik v Štebnu pri Bekštanju, mons. Filip Millionig je obhajal 50-letnico mašništva. — Avtobus koroške mladine se je pridružil v Kranju slovenskim mladim in ponoči romal peš na Brezje. Slovenska katoliška mladina na Koroškem je priredila 14. junija na Rebrci svoj »Mladinski dan«, kjer so poskušali poglobiti svojo vero in se razgovarjali o perečih vprašanjih. — Tako izjava slovenskih šolnikov iz Slovenije kakor tudi izjava predsednika slovenske vlade, ki je bil na obisku pri deželnem glavarju v Celovcu, sta razočarala zavedne slovenske Koroške. Vladi v Sloveniji je več do dobrih gospodarskih odno-

sov kakor pa do izpolnitve v ustavi zajamčenih pravic. Sicer pa ni čudno, saj tudi v Sloveniji ne smejo govoriti o slovenskih pravicah, če nočejo biti ožigosani za pretirane nacionaliste. — Nogometiški Slovenske gimnazije v Celovcu so postali prvak koroških srednjih šol. — Že devetič so priredili v Globasnici »Globaški kulturni teden«. Letos je bil združen s proslavo srebrnega jubileja mešanega pevskega zbora »Peca«. — Trije člani prirodoslovskega društva za jamarstvo so na planini Spodnji Šeflarci pod Obirjem odkrili podzemsko jamo z jezerom in kapniki. — Obe slovenski gospodinjiski šoli sta zaključili delo z razstavama in kulturnima prireditvama, najprej v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu, teden kasneje pa v Št. Rupertu pri Velikovcu. — Pliberški moški pevski zbor »Edinost« je obhajal junija zlati jubilej. — V nekdanji benediktinski cerkvi v Millstatu je v okviru »Glasbene pomladi« nastopil 24. maja tudi Obirski ženski oktet.

GORIŠKA — Maja je bila blagoslovljena in odprta nova občinska hiša v Števerjanu. — Teološki tečaj, ki ga je priredila slovenska župnija sv. Ivana v Gorici, je bil 7. maja zaključen. Zadnje predavanje je imel tržaški škof Bellomi o problemu človeškega življenja v luči cerkvenega nauka. — Župnijski svet iz Števerjana je ob sodelovanju mladine priredil 17. maja »Dan staršev«. — V cerkvi sv. Ignacija na Travniku v Gorici je 1. maja oblikoval mašo mešani pevski zbor »Lojze Bratuž«. — V Verdijevi dvorani v Gorici je gostovalo maja Stalno slov. gledališče iz Trsta. Igralo je Shakespearjevo komedijo »Kar hočete«. — Po občnem zboru je dobila Goriška Mohorjeva družba novega predsed-

nika v osebi prof. Mirka Rijavca. — Zlato mašo je daroval 30. maja v Zavodu sv. Družine v Gorici g. Štefan Tonkli, ki je veliko trpel pod fašizmom in potem bil preganjan po komunistih. Poleg duhovniškega dela je tudi pesnil. Izdal je dve pesniški zbirki v Argentini in osem po povratku iz Argentine (1963) na Goriškem. — Po petih letih je v dvorani Katoliškega doma v Gorici nastopil s samostojnim koncertom mešani pevski zbor »Lojze Bratuž« pod vodstvom prof. Stanka Jerjicija. Pred polno dvorano je 50 pevcev dovršeno izvajalo umetne in narodne pesmi.

TRŽAŠKA — V Trstu so podelili literarno nagrado »Vstajenje«. Nagrado je dobil prof. Pavle Merku za knjigo »Slovenska plemiška pisma«, ki je izšla v Trstu. — Kar 800 Tržačanov je 25. aprila poromalo na Brezje. Spremljal jih je tržaški škof Bellomi in jim po slovensko pridigal. Bili so tudi v Radovljici, na Bledu in v Ljubljani. — Okrog 400 mladit s Tržaškega in Goriškega se je zbralo na Opčinah na »Pastirčkovem dnevu«. »Pastirček« je mladinska revija, ki izhaja v Trstu in je organizirala to srečanje. — V Marijinem domu v Rojanu so 24. maja priredili »Skavtski popoldan« z dvema enodejankama in petjem. Obenem je ta dan slavil dom 20-letnice delovanja. 31. maja pa je bil v rojanski cerkvi koncert ob prenovljenih orglah. Sodeloval je organist Hubert Bergant in rojanski cerkveni pevski zbor. — V škedenjski cerkvi so se 31. maja spomnili znamenitega govora, ki ga je imel pred 50 leti mons. Jakob Ukmar v tej cerkvi. V pridigi je ostro obsodil zatiranje slovenstva po fašizmu. — Nad 200 skavtov in skavtinj s Tržaškega, Goriškega in Koroškega se je

srečalo v Žabnicah in so poromali k Mariji na Sv. Višarje. — S 1. junijem je začelo delovati v Trstu Slov. pastoralno središče, ki ima svoj urad v ulici Risorta 3.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA — V Melbournu je bil v maju sestanek voditeljev slovenskih etničnih šol, na katerem so razpravljali o slovenskem šolstvu. Ga. Aleksandra Ceferin je podala obširno poročilo o stanju slovenskega šolstva v Avstraliji. — Otroci so v Adelaidi pripravili lep spored svojim materam za materinski dan. — Velikonočna nabirka za vzdrževanje verskega središča v Kewu je zbrala lepo vsoto 4584 dolarjev. — Slomškova šola, Društvo sv. Eme in ansambel »Glasniki« so v Kewu pripravili lepo materinsko proslavo. — V Brisbane so v aprilu začeli s slovenskim poukom. Šolo vodi učiteljica gdč. Sonja Fon. — Za Veliko noč je vodil božjo službo v Brisbane dr. Ivan Mikula. Pred prazniki pa je obiskal Slovence v zahodni Avstraliji in v Perthu, kjer je dalj časa pastiroval. Menda namerava dr. Mikula iti v pokoj v svojo rodno Koroško. — V Kewu so 5. julija slovesno praznovali praznik sv. bratov Cirila in Metoda, ki sta tudi patrona slovenske cerkve. To je edina cerkev v Avstraliji, ki je posvečena zavetnikom Evrope.

ARGENTINA — Več kot 30 let romajo argentinski Slovenci na drugo majsko nedeljo v znani Lujan. — V San Martinu so 17. maja proslavili 20-letnico blagoslova tamkajšnjega Slovenskega doma. Proslave z mašo in akademijo se je udeležilo veliko rojakov iz Buenos Airesa. — V Mendozini so 16. maja priredili ob 100-letnici Jurčičeve smrti balni večer. — V Slovenski hiši v Buenos Airesu so 7. junija imeli komemoracijo za padlimi in pomorjenimi med komunistično revolucijo v Sloveniji. Najprej je bila v spominski cerkvi Marije Pomagaj koncelebrirana maša z molitvami za mrtve in položitev venca pred spomenikom, v dvorani pa spominski nagovor Jureta Vombergarja in alegorična predstava »Spev rodni zemlji« v režiji Mihe Gaserja. — Zavetišče dr. Gregorija Rožmana za stare je imelo 12. občni zbor. Zaenkrat je v njem 13 rojakov. Stavba je v glavnem dograjena.

— Vodstvo »Slomškovega doma« se je odločilo, da bodo ob domu gradili dvorano. — Slovenski visokošolci iz Buenos Airesa so ob srebrnem jubileju svojega društva postavili v juniju na oder Eliotovo tragedijo »Umor v katedrali«. Uprizoritev je bil kulturni dogodek prve vrste. — »Naš dom« v San Justo je dobil novo športno dvorano. Blagoslovljena in odprta je bila v nedeljo, 12. julija. — Pod geslom »Bog živi ves slovenski svet!« se je vršil letošnji »Slovenski dan« v San Justo. Glavni govor je imel predsednik »Zedinjene Slovenije« arhitekt Jure Vombergar.

KANADA — Farna kronika slovenske župnije sv. Vladimirja v Montrealu izkazuje v letu 1980 dvanajst krstov, tri poroke in tri smrti. 4. maja je šest otrok prejelo prvo sv. obhajilo, 23 mladih pa je prejelo zakrament svete birme. — Za cerkev božjega Odrašenika v Novi Gorici so zbrali farani pri Mariji Brezmadežni v Torontu 1600 dolarjev. — Pri isti župniji so priredili večerjo v korist sklada mesečnika »Božja be-

seda«. Ker so vsi delali »udaraniško«, je prišlo na sklad skoraj 2000 dolarjev. — Na slovenskem cerkvenem letovišču blizu Toronta so tudi letos priredili velikonočno vigilijo z vstajensko procesijo. Obredov se je udeležilo okrog 180 vernikov. Uradno pa je odprto letovišče od nedelje, 3. maja. 27. junija je bilo na letovišču blagoslovljeno novo otroško igrišče, ki je stalo kljub prostovoljnemu delu 5000 dolarjev. Na letovišču bo 30. avgusta Baragov dan, ki se ga bo udeležil tudi slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar. — Katoliška ženska liga pri Mariji Pomagaj je letos obhajala 25-letnico obstoja. Prav ta liga je veliko sodelovala pri farnem slovenskem življenju v Torontu. — Folklorna skupina »Nagelj« je v farni dvorani v Torontu priredila poldrugourni program narodnih plesov. »Nagelj« ima za seboj že 20 let življenja. — Veliko noč so v New Torontu lepo obhajali. Na veliki petek je bilo nad 700 ljudi pri bogoslužju. Na Veliko noč pa je bilo pri mašah 2300 Slovencev.

(dalje na strani 36)

Cerkev je vedno služila človeku (nadaljevanje s strani 5)

nem področju omalovažujejo, čeprav je Cerkev po vzoru Učenika že od apostolskih časov sem dejavna. Skrbela je za reveže, delila od svojega, njene ustanove in posamezniki so gojili čut za pravičnost in poštenost ter spoštovanje posameznikov in narodov. Redovniki so vzgajali narode, misijonarji branili zati-rane, predstavniki Cerkve dvigali glas proti krivičnim oblastnikom. Cerkev je gojila dobrotelost in še danes opravlja to nalogo. Zagovarja zasebno lastnino, ker se zaveda: le kdor ima, lahko tudi daje.

Zaradi slabosti njenih članov pa so se tudi v Cerkvi pojavile zlorabe, vendar sama ni prenehala biti kvas in luč sveta. Njena duhovna moč in vpliv sta navzoča tudi v sedanjem svetu. Njeni dokumenti in njena praksa so tudi danes upanje narodov za podporo in pomoč v reševanju svetovnih stisk in težav.

Kot otrok svoje dobe mora Cerkev sama iskati tako zase kot za svetovno družbo novih oblik, poti in možnosti, da bo med njenimi člani in med vsemi ljudmi dobre volje vladala pravičnost po vzoru in podobi

Jezusa Kristusa. Kot zemeljska ustanova ostaja Cerkev nepopolna in potrebna stalne prenove; zaupa pa v dokončno izpolnitev v Bogu.

REVOLUCIJA LJUBEZNI

Težava vsakega socialnega nauka je določena družbena uokvirjenost. Tudi Cerkev mora istaki moč, da ostaja upanje narodov. Le dejavna vera in zaupanje, da je naša prihodnost Bog in da zato ne moremo ostati pri kakršnih koli zemeljskih ciljih, omogočata oblikovanje primernih družbenih odnosov.

Teh ni brez skrivnosti križa, ki je prava revolucija ljubezni in temelj resničnega prenavljanja človeških odnosov. Kaj bi bil narod brez solza materine ljubezni, ki ne računa na povračilo, in kako bi velika dela nastala brez žrtve?

S hvaležnostjo zremo v preteklost Cerkve, ki je svet opozarjala na to skrivnost človeškega bitja. Pomembni obletnici socialnih okrožnic sta spodbuda in opomin: pravični družbeni red prihodnosti je v marsičem odvisen od takšnega temelja družbenega in osebnega življenja.

Janez Juhant (DRUŽINA)

mali oglasi

● **PREVAJALSKA PISARNA** v Münchnu uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine: Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8000 München 45, Situlistr. 71 b (U-Bahn 6, postaja Freimann), telefon (089) 32 68 13.

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLEED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HÖRZEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● **STEREO-AVTORADIO** s kaseto samo DM 80.—; otroške JEANS-HLAČE že od DM 5.— naprej! Za ostale predmete zahtevajte naš prospekt oziroma cenik! — JODE KG, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.

● **SLOVENKO** v starosti 30 do 40 let bi rad spoznal za skupno življenje štiri-desetletni Slovenec, bivačo in zaposlen na Švedskem, vdovec z dvema otrokoma. — Njegov naslov posreduje uprava »Naše luči«, če pošljete poštno

pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 2)

● **SLOVENEK** 39/170, samski, živeč v Zahodni Nemčiji, želi spoznati sebi primerno družico od 30 do 35 let, za skupno življenjsko pot. Slika zaželen. — Njegov naslov posreduje uprava »Naše luči«, če pošljete poštno pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 3)

● **STAREJŠO HIŠO** z garažo, pritliklami, vrtom, brajdanci, sadnim drevjem in 1370 m² parcelo v Celju, 3 km do središča mesta, ugodno prodam. Električna in voda v hiši, cesta do hiše. — točnejša pojasnila dobite v Nemčiji po telefonu 07031 - 276400 po 18. uri.

● **NEDOGRAJENO HIŠO** v Ptuj, Ulica Vide Alič 12, ugodno prodam. — Za podrobne podatke se obrnite na: Mira Frey, Esslingerstr. 136, D-7310 Plochingen, BRD.

● **NOVO HIŠO**, vseljivo, s centralno kurjavo, v Črnomlju, ugodno prodam. — Natatnejša pojasnila da: Janez Pavlišič, Am Filswehr 10, D-7310 Plochingen. (Tel. št. 07153 - 25 128)

● V Celju je ugodno naprodaj **KOMFORTNA HIŠA** s poslovnim prostorom. V hiši je telefon, garaža, 2 kopalnici, kuhinja, 7 sob, 2 kleti, centralna kurjava. Okrog hiše 600 m² zemljišča; stoji v komunalno urejenem okolju; stara 12 let. — Podrobnejša pojasnila po telefonu v Jugoslaviji: YU 63 - 24 2 88.

● Prodajam **ENOSTANOVANJSKO** nedograjeno HIŠO, 12 km iz Ljubljane, in PARCELO (z dokumentacijo za hišo 9x11 m) 8 km iz Ljubljane (Horjul), najboljše ponudniku. — Informacije: Filip Vera, Jemčeva 5, Trzin, 61234 Mengeš (tel. 0 61 - 50 307 — zvečer).

(nadaljevanje s strani 35)

je zbralo v Clevelandu nad 500 gostov. 80 pesalcev novega »Folklornega instituta« je nastopilo na tem večeru. — Dramsko društvo »Lilija« je postavilo na oder ljudsko igro »Revček Andrejček«. — Za matrični dan je okrog 70 učencev Slovenske šole pri Sv. Vidu v Clevelandu zaigralo spevoigro »Kresniček«, pri Mariji Vnebovzeti pa »Rdečo kapico«. — Pevski zbor »Lipa« je v Genevi (Ohio) priredila uspel koncert. — Zbor »Slovenska pesem« je v Jolietu v maju imel koncert umetnih in narodnih pesmi. — Maja je gostoval v cerkvi Marije Vnebovzete cerkveni pevski zbor »Marije Brez-

madežne« iz Toronta. — 30-letnico obstoja je slavil maja pevski zbor »Korotan« iz Clevelanda. Ob jubileju je priredil na St. Clair koncert, kjer so gostovali tudi pevci torontskega zbora Marije Brezmadežne. — Pomladanska pevska koncerta sta priredila tudi zbora »Slovan« in »Planina« iz Clevelanda. — Newyorška slovenska cerkev sv. Cirila je 2. maja obhajala 65 let življenja. Po slovesni maši je bila akademija, na kateri so nastopali »Zvon« iz Bridgeporta in clevelandska zbora »Fantje na vasi« ter »Alpski sekstet«. — »Mladi harmonikarji« iz Clevelanda so pri Sv. Vidu pokazali, kaj so se naučili, in so navdušili poslušalce.

preberite !

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslavlani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo »Naše luči« do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih pošt-nih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

Jud je poslan v Pariz na določeni naslov k nekemu judovskemu špijonu. Razpoznavni znak je stavek: »Danes je lepo vreme,« na katerega mora špijon odgovoriti: »Tako bo tudi ostalo.«

Ko pride Jud na tisti naslov, vidi, da stanuje v isti hiši kar pet družin s primkom, kot je špijonov. Ne ve, kaj bi storil. Potem se odloči, da bo šel kar po vrsti: najprej bo pozvonil pri tistem v pritličju, potem v prvem nadstropju in tako dalje.

»Kaj hočete?« se oglasi tisti v pritličju, ko pri njem pozvonil.

»Danes je lepo vreme,« odgovori Jud.

»A, vi iščete špijona! V tretjem nadstropju stanuje.«

o

»Sto dinarjev kazni,« pravi policaj možaku, ki je odvrget na cesto kos papirja, in mu napiše potrdilo.

»Kaj naj počnem s potrdilom?« vpraša možak.

»Kar hočete. Zaradi mene ga lahko vržete preč.«

o

Tudi goljufi si od časa do časa izprašajo vest — če niso spreglegali kakšne priložnosti za goljufijo.

o

»Ali se je tvoj mož kaj spremenil, odkar sta poročena?«

»Zelo: prej je govoril vedno o srcu, zdaj pa kar naprej o želodcu.«

o

»Ata, zakaj se naredi mavrica?«

»Ne vem.«

»Ata, kako pa pridejo luknje v sir?«

»Tudi tega ne vem. A ti kar sprašuj, samo tako se boš kaj naučil.«

o

»Miha, ali ti je že ves dopust potekel?«

»Ne še: žena bo še en mesec na morju.«

o

»Lukec, kaj je to ,analiza'?«

»To sta moja mama in teta.«

»Ne razumem.«

»Mama je Ana, teta pa Liza.«

o

»Kako si zadovoljna s svojim možem?«

»Zelo je razvajen: vselej, kadar pomiva posodo, mu moram brati na glas časopis.«

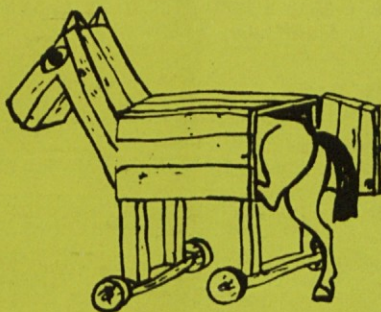
o

če se držite preresno, ste smešni

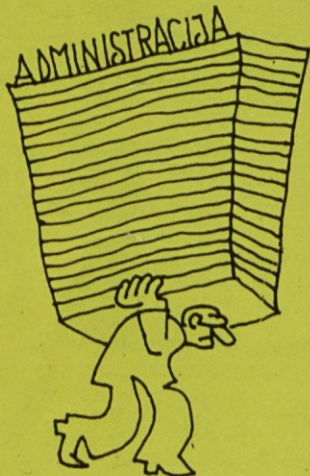
Zdravnik pacientovi ženi: »Spoštovana gospa, vaš mož je z živci na koncu. Zato potrebuje popoln mir.«

»Saj, saj. Jaz mu to vsak dan vsaj stokrat povem.«

o



smeh iz YU



»Tomaž, če bi božal med nevihto, ko se bliska in grmi, mačko po hrbtu, posebno proti dlaki, kaj bi skočilo proti tebi?«

»Mačka.«

o

»Gospod doktor, dajte mi, prosim, pred ruvanjem zoba injekcijo!«

»Ni potrebna, gospa: moji pacienti zgubijo navadno zavest brez narcoze.«

o

»Vi ste nekadilec.«

»Ja. Kako pa veste?«

»Ker dišite po naftalinu.«

o

Oče sinu: »Današnji dan je najbolj srečen dan tvojega življenja.«

»Kako današnji dan? Saj se želim jutri.«

»Prav zato.«

o

»Zakaj so vaši otroci vedno tako žalostni?«

»Ne vem. Ravno zaradi tega jih vsak dan naklestim, pa nič ne pomaga.«

o

Mož gleda televizijo, žena plete, pes dremlje.

Ona ježno: »Nehaj že govoriti ,ja, draga', kadar pes zabrunda!«

o

Natakar naroči v kuhinjo: »Dve kranjski klobasi za gosta v kotu.«

Kuhar: »Dosti je ena, saj je tako pijan, da že dvojno vidi.«

»Le daj dve: naročil je štiri.«

o

Zaljubljeni par slonov se spreha-ja po živalskem vrtu in se drži za rilec.

Naenkrat se ona ustavi, pogleda njemu globoko v oči in reče: »Pa me res ne vlečeš za nos?«

o

Zdravnik vpraša svojega kolega: »Zakaj pa ti svoje paciente tako natančno sprašuješ, kaj jedó?«

»Zato, da vem, koliko naj jim zaračunam.«

o

Na divjem Zahodu priteče kavboj v krčmo in vpije soseda, ki tam pije: »Tvojo ženo je krava nabodla na roge. Slišiš, tvojo ženo...«

»Slišim. Samó zob me boli, pa se ne morem smejati.«

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Rot, 62 Offley Road, London S. W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56).

P. Jožef Lampret, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

P. Janko Bohak OFM, Canisianum, 6020 Innsbruck. (Tel. 0522 - 22 9 59).

P. Stanko Rijavec CMF, 1080 Wien, Bennog. 21. (Tel. 0222 - 43 98 554).

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 011 - 76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1/361-80-68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1/253-64-43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz.

Mgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93/56 66 01).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus. (Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Ivan Ifko, 43 Essen 12, Bausemshorst 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208-64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden.

(Tel. 011/76 22 01) Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

Jože Bratkovič, Falkenbergsgatan 4, 302 33 Halmstad.

(Tel. 035 - 13 38 66).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01/301 31 32; zasebno: 01/301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn.

(Tel. 065 - 22 71 33).